

”Fat i den lange ende...”

Brugerundersøgelse af **Københavns sunde skolemad** på Københavns Kommunes folkeskoler

Boris Andersen Rådgivning, december 2006

Boris Andersen Rådgivning yder empirisk baseret analyse og rådgivning indenfor områderne: Intern/ekstern kommunikation og bruger- og kundeundersøgelser. Herudover gennemføres evalueringer (specielt på skole- og institutionsområdet), samt kursusforløb med henblik på bedre kommunikation, videndeling og møde kvalitet.

**Boris Andersen Rådgivning, Landskronagade 80.3.tv, 2100 Kbh. Ø,
Tlf.: +45 2013 1315, e-post: boris@mail.dk
www.borisandersenraadgivning.dk**

”Fat i den lange ende....”

Brugerundersøgelse af Københavns sunde skolemad på Københavns kommunes folkeskoler Rapport til Børne- og Ungdomsforvaltningen, 2006

1. Indledning	3
<i>Baggrund.....</i>	3
<i>Hovedpointer og anbefalinger i sammendrag.....</i>	4
2. Resultaterne	5
2.1. <i>Indledning til resultatgennemgangen.....</i>	5
2.2. <i>Generelt om eleverne og deres frokost.....</i>	7
2.3. <i>Elevernes vurdering af skolebodsplakat og brug af hjemmeside</i>	9
2.4. <i>Elevernes holdninger til deres mad og deres madvaner</i>	9
2.5. <i>Elevernes foretrukne retter og vurderinger af maden</i>	10
2.7. <i>Elevernes tilfredshed med skoleboden - og deres forslag til forbedringer.....</i>	15
2.8. <i>Specielt om 8. klassernes indkøbsvaner og holdninger.....</i>	17
2.9. <i>Generelt om forældrenes begrundelser for brug af skoleboden.....</i>	19
2.10. <i>Forældrenes holdninger til madpakker.....</i>	21
2.11. <i>Forældrenes holdninger til økologi og halal-slagtning</i>	23
2.12. <i>Forældrenes holdninger til prisniveauet i skoleboden.....</i>	26
2.13. <i>Forældrenes holdninger til brug af online-bestilling af skolebodsudbud</i>	26
2.14. <i>Forældrenes tilfredshed med skoleboden - og deres forslag til forbedringer</i>	28
2.15. <i>Opsummering af undersøgelsens OBS-punkter.....</i>	31
3. Sammenfatning og anbefalinger.....	35
I. <i>Generel tilfredshed - en cadeau til både beslutningstagere og dem, der har stået for gennemførelsen</i>	35
II. <i>Stærkt behov for bedre logistik; online-bestilling vil være den optimale løsning, men vil stille store krav</i>	35
III. <i>Konkrete behov for forbedringer af maden, flere ”lavthængende frugter”</i>	38
IV. <i>Justeret menustruktur vil gøre stor lykke.....</i>	38
V. <i>De store elever er umiddelbart svære at nå.....</i>	39
VI. <i>Ikke grund til ændringer i forhold til øko-vare og halal-slagtning</i>	39
VII. <i>Vigtigt at kommunikationen til forældrene vægter det ernærings- og hygiejnemæssige.....</i>	40
VIII. <i>Afsluttende replik om afviklingen af undersøgelsen.....</i>	40
Bilag	41
Bilag a. <i>Om gennemførelsen af undersøgelsen og metodiske bemærkninger</i>	41
Bilag b. <i>Dataoversigt: Elevundersøgelse, spørgeskema</i>	44
Bilag c. <i>Dataoversigt: Elevdel, udgangsinterviews</i>	50
Bilag d. <i>Dataoversigt: Forældreundersøgelse, telefoninterviews.....</i>	54
Bilag e. <i>Følgegruppe, udførende medarbejdere og kontaktinformation</i>	63

1. Indledning

Baggrund

Børne- og Ungdomsforvaltningen iværksatte i efteråret 2006 en brugerundersøgelse af Køss (Københavns sunde skolemad) på Københavns Kommunes folkeskoler. Undersøgelsen skulle omfatte både elever og forældre.

Undersøgelsens formål blev defineret som at;

afdække de nuværende brugeres tilfredshed med

1. Maden: den lune ret/sandwich/kolde tilbehør
2. Prisniveauet
3. Kvaliteten (udseende, duft, smag og konsistens)
4. Udvalget (sortiment og fravær af svinekød)

samt både brugeres og ikke brugeres holdninger til

5. Foretrukne ingredienser i måltider
6. Foretrukne måltider
7. Hvilke ændringer i sortimentet, der vil kunne øge brugen (under hensyntagen til Køss' overordnede ernæringspolitik)

Sekundært skulle undersøgelsen også belyse

8. Hvilke grupper der bruger, henholdsvis ikke bruger madordningen
9. Hvilke forhold, der udover ændringer i menuplanerne vil kunne fremme brugen af madordningen
10. Sammenhænge mellem private kostvaner og anvendelsen af madordningen
11. Brug og vurdering af www.skolemad.kk.dk

Undersøgelsen, der blev gennemført i september/november 2006, har omfattet fem dele:

1. En spørgeskemabaseret del, der har omfattet 600 elever (3. 6. og 8. klasser) fordelt på fire repræsentativt udvalgte folkeskoler. (besvarelsesprocent 90% (10% sygefravær), returprocent 100%)
2. 80 såkaldte udgangsinterviews, der er gennemført umiddelbart efter, at eleverne havde købt ind i skoleboden.
3. 3 stk. elev-gruppeinterviews med elever udvalgt på baggrund af deres besvarelser af udgangsinterviewene.
4. 150 telefoninterviews med forældre fra to repræsentativt udvalgte skoler. (gennemførelsesprocent 95%, dvs. 5% der ikke ønskede at deltage)
5. 1. stk. forældre-gruppeinterview med forældre udvalgt på baggrund af besvarelserne fra telefoninterviewene.

Undersøgelsen har således kombineret kvantitativ og kvalitativ metodik i en successivt fremadskridende undersøgelsesproces. Metoden er valgt for at kunne give valid detailinformation om de enkelte retter og spiseoplevelser.

Den spørgeskemabaserede elev-del er gennemført på 4 repræsentativt udvalgte skoler (Holberg Skole, Enghave Plads Skole, Kirsebærhavens Skole og Vanløse Skole), mens telefon- og udgangsinterviews er gennemført på Enghave Plads Skole og Kirsebærhavens Skole.

Sammenfattende vurderes undersøgelsens validitet som tilfredsstillende. I øvrigt henvises til bilag a. for en mere detaljeret gennemgang af metodik og metodiske bemærkninger.

Hovedpointer og anbefalinger i sammendrag

Undersøgelsens resultater kan sammenfattes i følgende konstateringer og anbefalinger:

1. Markant tilfredshed blandt både elever og forældre

Plads til forbedringer, specielt i forhold til købslogistik

2. Sortiment

Grundlæggende har man ramt rigtigt i forhold til sortiment - men mange input til relevante justeringer, heriblandt også ressourcemæssigt overkommelige justeringer, der ville gøre stor lykke.

3. Praktisk afvikling

Problemer med den praktiske afvikling af indkøbene betyder, at mange fravælger ordningen - kort spisepause, kø, udsolgte retter, ofte kun 5-10 min. til at spise maden. En afhjælpning vil kræve længere spisepause og bedre logistik, fx via bestilling via internettet.

4. Internetbaseret bestillingssystem

Stor interesse for internetbaseret bestillingssystem blandt forældrene – det åbner mange perspektiver, bl.a. af logistisk karakter, men det vil kræve stor omhyggelighed ifht. brugervenlighed og bagvedliggende logistik. Bør være det helt centrale indsatsområde i 2007.

5. Informationsindsats

Vellykket information via Skolebodsplakat, men ikke nogen stor brug af hjemmeside - behov for styrket kommunikativt fokus på forhold om ernærings sammensætning og hygiejne

6. Store elever 7. - 10.klasse

De store elever (7.-10. kl.) er meget vanskelige at nå - der bør foretages opfølgende undersøgelser, inden man evt. sætter aktiviteter i værk.

7. Madpakkekultur

Den danske ”madpakkekultur” sætter grænser for muligt forøget salg - både forældre og børn vil gerne kunne kombinere madpakken med skolebodsmaden.

Endelig skal nævnes,

- at der ikke er konstateret markante socioøkonomiske forskelle blandt brugerne af skoleboden
- at halvdelen af forældrene tillægger det betydning, at maden er økologisk
- at 13 % tillægger det betydning, at kødet er halal-slagt, fordi de gerne vil have at deres børn skal spise halal-slagt kød, mens 9% tillægger det betydning, fordi deres børn ikke skal spise halal-slagt kød. For de resterende 76 % er det uden betydning.

ooo000ooo

2. Resultaterne

2.1. Indledning til resultatgennemgangen

I det følgende gengives udvalgte resultater fra undersøgelsen. Det gælder både elev- og forældreundersøgelsen, og såvel resultaterne af spørgeskemadelen, udgangs- og telefoninterviews og pointerne fra de gennemførte gruppeinterviews.

2.1.1. Resultatformidlingens systematik

Først behandles elevundersøgelsen, dernæst forældreundersøgelsen. Fremstillingen er prioriteret så spørgeskemabesvarelsene præsenteres først, hvorefter overblikket nuanceres med de kvalitative resultater og kommentarerne.

Af hensyn til overskueligheden er der foretaget en tematisk systematisering og udvælgelse af resultaterne (resultatoversigterne i deres helhed er gengivet i bilag b-d). Alle resultater af betydning for undersøgelsens konklusioner er medtaget. Herudover er medtaget resultater, der skønnes at have almen interesse med hensyn til at tegne en profil af skolebodens brugere.

Fritekstbesvarelsene er medtaget i fuldt omfang. Selvom den enkelte besvarelse i sig selv ikke siger så meget, giver de et levende indtryk af den entusiasme og interesse, der er kommet til udtryk gennem interviewene.

Som afslutning på hvert afsnit er - hvor det er relevant - anført nogle OBS-punkter, der fortjener særlig opmærksomhed. Disse OBS-punkter opsummeres som afslutning på kapitlet.

Ved de enkelte spørgsmål er anført den spørgsmålsnummerering, der også benyttes i bilag a. Det skulle gøre det nemt for den læser, der gerne selv vil orientere sig i det til grundlæggende datamateriale.

Temaerne er som følger:

Eleverne:

- Brug af skoleboden og generelle spisevaner
- Om skolebodens plakat og brug af hjemmeside
- Om mad og udvalg
- Overordnet tilfredshed og forslag til forbedringer
- Særlige forhold specielt for 8. klasserne

Forældrene:

- Brug af skoleboden generelt
- Om madpakker
- Om økologisk og halal-slagt kød
- Om prisniveauet
- Om online-bestillingssystem
- Overordnet tilfredshed og forslag til forbedringer

2.1.2. Datagrundlag

Elevundersøgelse spørgeskemaet

- Spørgeskemaerne er udfyldt af eleverne i deres klasselokaler under vejledning af en konsulent.
- Undersøgelsen har omfattet 600 elever (jf. skolernes klasselister). Eleverne har været fordelt på fire udvalgte repræsentative skoler (gns. salgstal for skoleboderne, etnicitet, samt grundskoledistrikternes gennemsnitlighed for hele kommunen mht. indkomstfordeling/uddannelsesbaggrund) De udvalgte skoler var Enghave Plads Skole, Holberg Skolen, Kirsebærhaven Skole og Vanløse Skole.
- Antal udleverede spørgeskemaer: 528 (10 % fravær)
- Antal besvarede spørgeskemaer: 528, heraf: 3. klasse: 180, 6. klasse: 179, 8. klasse: 162
- Benytter skoleboden: 402, Benytter aldrig skoleboden: 126
- Antal 8. klasse elever i alt: 162. Heraf benytter skoleboden: 80, Benytter aldrig skoleboden: 82
- Antal spørgeskemaer hvor klassetrin ikke er angivet: 7

Elevundersøgelse, udgangsinterviews

- Interviewene er gennemført umiddelbart efter at eleverne har købt noget i skoleboden. De fleste interviews er gennemført i klasselokalet, imens eleverne spiste.
- Der er gennemført 80 interviews, ligeligt fordelt mellem Enghave Plads Skole og Kirsebærhaven Skole
- Interviewene er sket på baggrund af en registrant, der både indeholdt en kvantitativ og en kvalitativ del.

Elevundersøgelsen, gruppeinterviews

- Der er gennemført 3 stk. gruppeinterviews med eleverne, fordelt på 3-4. kl., 5-6 kl. og 8. kl. Antallet af deltagere har været 9, 10 og 6 deltagere.
- Eleverne er udvalgt på baggrund af besvarelser fra udgangsinterviewene, så der er sikret spredning med hensyn til køn, præferencer for skolebodens mad, samt etnicitet. For 8. klassernes vedkommende desuden omfang af indkøb uden for skolen.
- Under interviewene har der udover konsulenten deltaget en referent, der har noteret de forskellige synspunkter fra eleverne.

Forældreundersøgelse, telefoninterviews:

- Der er gennemført 150 telefoninterviews med forældrene fra Kirsebærhaven og Enghave Plads Skoler.
- Forældrene er blevet kontaktet på baggrund af telefonlister, der er udleveret af skolerne. Der er tilstræbt spredning med hensyn til hvilke klassetrin, de pågældendes børn går i.
- Ved flere børn er valgt det barn, der oftest benytter skoleboden.
- I de tilfælde hvor det har været ubelejligt med et interview er forældrene – efter aftale - blevet genkontaktet.
- Spørgeguiden har både indeholdt en kvantitativ og en kvalitativ del.

Forældreundersøgelsen, gruppeinterviews

- Der er gennemført 1 stk. gruppeinterviews med forældre fra Enghave Plads skole. Der deltog 9 forældre.
- Forældrene blev udvalgt på baggrund af besvarelser fra telefoninterviewene, så der er sikret spredning med hensyn til præferencer brug af online-bestillingssystem, præferencer for skolebodens mad, samt etnicitet.
- Under interviewene har der udover konsulenten deltaget en referent, der har noteret de forskellige synspunkter fra forældrene.

2.2. Generelt om eleverne og deres frokost

Spørgsmål	<i>I alt</i>	<i>I alt 3. klasse</i>	<i>I alt 6. klasse</i>	<i>I alt 8.klasse</i>
4. Spiser du frokost i skolen?	99%	99%	99%	99%
Ja, hver dag	58%	75%	66%	28%
Ja, men ikke hver dag	29%	22%	31%	38%
Nej	13%	4%	3%	35%
5. Hvem bestemmer, om du skal købe mad i skoleboden?	99%	99%	99%	98%
Det bestemmer jeg selv	53%	33%	46%	82%
Det bestemmer mine forældre	18%	33%	16%	4%
Det bestemmer vi i fællesskab	29%	35%	38%	14%
6. Kan du bedst lide at spise varm eller kold mad til frokost i skolen?	98%	100%	98%	97%
Varm mad	26%	32%	18%	26%
Kold mad	13%	14%	14%	10%
Begge dele	43%	38%	50%	42%
Ved ikke	19%	16%	18%	22%
7. Hvor vil du helst spise din frokost?	98%	99%	98%	96%
I klassen	75%	85%	87%	51%
Ved skoleboden	5%	4%	9%	1%
I skolegården	6%	11%	3%	3%
Spiser ikke frokost i skolen	14%	1%	1%	45%
8. Hvilken slags frokost kan du bedst lide?	96%	96%	99%	96%
Frokost som jeg har med hjemmefra	29%	41%	31%	11%
Frokost som jeg har købt i skoleboden	12%	19%	14%	2%
Skifte mellem frokost som jeg har med hjemmefra og frokost som jeg har købt i skoleboden	35%	38%	55%	11%
Frokost som jeg har købt uden for skolen (kun 8. kl.)	18%	1%	1%	59%
Jeg spiser slet ikke frokost på skolen	6%	1%	0%	17%
9. Køber du varm mad i skoleboden?	98%	99%	99%	95%
Ja – meget ofte (flere gange om ugen)	6%	12%	3%	2%
Ja – nogle gange (ca. én gang om ugen)	23%	32%	29%	5%
Ja – men ikke så tit (mindre end én gang om ugen)	28%	29%	37%	18%
Nej – aldrig	43%	28%	31%	78%
10. Køber du kold mad i skoleboden?	97%	95%	98%	98%
Ja – meget ofte (flere gange om ugen)	12%	14%	17%	5%
Ja – nogle gange (ca. én gang om ugen)	26%	32%	31%	13%
Ja – men ikke så tit (mindre end én gang om ugen)	32%	32%	40%	21%
Nej – aldrig	31%	23%	12%	61%

OBS-punkter:

- 43% af eleverne køber aldrig varm mad i skoleboden, 31% køber aldrig kold mad i skoleboden. Markant andel af 8. kl. elever, der ikke spiser frokost i skolen (35%).
- Knap halvdelen af eleverne foretrækker at kunne skifte mellem at spise kold og varm mad til frokost, 25% vil helst udelukkende spise varm mad.
- 75% af eleverne foretrækker at spise deres frokost i klassen.
- 35% vil helst kunne skifte mellem madpakke og mad købt i skoleboden, 29% foretrækker den mad, de har med hjemmefra, mens 12% foretrækker mad fra skoleboden.
- 80% af 8.klasseseleverne køber aldrig varm mad i skoleboden, 61% køber aldrig kold mad.

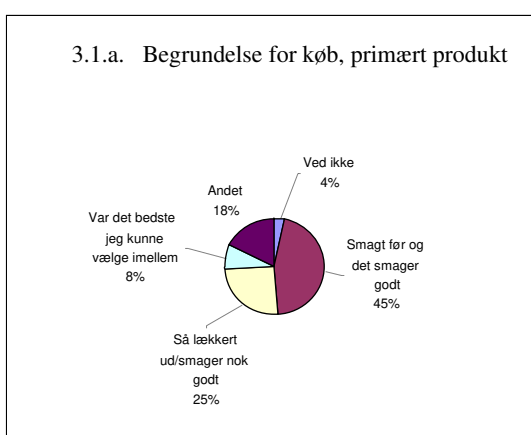
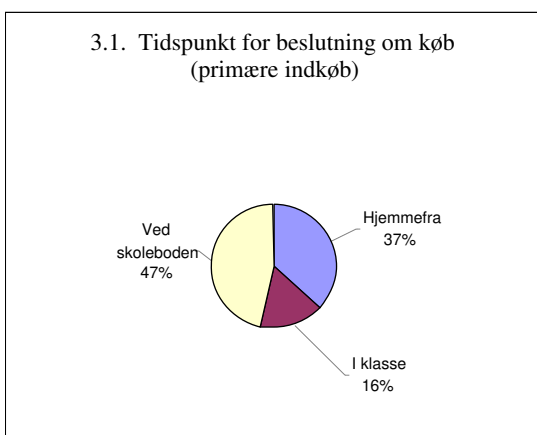
Eleverne blev også spurgt, om de kunne tænke sig at kunne købe morgenmad i skoleboden. Her fordeler svarene sig som følger:

Spørgsmål	I alt
15. Kunne du godt tænke dig at kunne købe morgenmad i skoleboden?	98%
Nej	40%
Måske	26%
Ja	25%
Det ved jeg ikke	9%

OBS-punkter:

6. 25 % angiver, at de godt kunne tænke sig at kunne købe morgenmad i skoleboden.

Udgangsinterviewene gav mulighed for at gå i dybden med hensyn til, hvornår eleverne beslutter sig for at købe mad i skoleboden, og hvad deres konkrete begrundelse har været

Nuancering fra gruppeinterviews om madpakker.

- Skoleboden virker som supplement til madpakkerne.
- Eleverne kan ikke forestille sig "ren skolebod"
- Eleverne tror at mor/far godt kan lide at smøre madpakke.
- Der er primært rugbrødsadder med i madpakken.
- Variationen i madpakken kan være pastasalat/pitabrød/frugt/grønt.

OBS-punkter:

7. Knap halvdelen beslutter sig for køb ved skoleboden, 37% har besluttet sig hjemmefra

8. Knap halvdelen vælger retter, som de har smagt før, og som de ved smager godt, 25 % vælger nyt på baggrund af skolebodsplakaten, mens 10% begrundet købet med "at det var bedste, der var at vælge imellem".

2.3. Elevernes vurdering af skolebodsplakat og brug af hjemmeside

Spørgsmål	I alt
16. Hvad synes du om skolebodens plakat (menuplanen)?	99%
Den har jeg ikke set	11%
Det er nemt at se, hvad jeg kan vælge imellem	78%
Det er svært at se, hvad jeg kan vælge imellem	12%
17. Bruger du hjemmesiden, hvor man kan se de forskellige retter?	97%
Nej	93%
Ja, jeg bruger den ofte	2%
Ja, jeg bruger den en gang imellem	2%
Ja, men jeg bruger den ikke så tit	4%

OBS-punkter:

- 75% mener, at det er nemt at se, hvad man kan vælge imellem på Skolebodsplakaten, 90% har set plakaten.
- 93% bruger ikke hjemmesiden www.skolebod.kk.dk

2.4. Elevernes holdninger til deres mad og deres madvaner

Spørgsmål	I alt	I alt 3. klasse	I alt 6. klasse	I alt 8.klasse
18. Betyder det noget for dig, om du spiser sundt?	98%	98%	97%	99%
Nej	14%	16%	6%	21%
Ja	65%	63%	72%	60%
Jeg ved ikke hvad "at spise sundt" betyder	1%	1%	22%	1%
Det ved jeg ikke	20%	20%	0%	18%
19. Betyder det noget for dig, om det du spiser, er økologisk?	97%	98%	98%	96%
Nej	47%	37%	47%	58%
Ja	26%	21%	27%	29%
Jeg ved ikke hvad "økologisk" betyder	9%	24%	1%	0%
Det ved jeg ikke	19%	18%	26%	13%
20. Betyder det noget for dig, om det kød, du spiser, er hallal-slagt?	99%	99%	98%	98%
Nej	60%	48%	63%	69,8%
Ja, fordi jeg ikke vil spise halal-slagt kød	6%	2%	10%	6,9%
Ja, fordi jeg gerne vil spise halal-slagt kød	15%	17%	15%	14,5%
Jeg ved ikke, hvad halal-slagt betyder	5%	11%	2%	8,8%
Det ved jeg ikke	14%	22%	10%	0,0%
21. Hvor ofte spiser I mad derhjemme, som I ikke selv har lavet (take-away-mad, fx pizza, burgere og shawarma)?	98%	97%	99%	98%
Flere gange om ugen	12%	13%	8%	17%
Ca. en gang om ugen	27%	31%	26%	22%
Mindre en én gang om ugen	61%	57%	66%	61%
22. Er begge dine forældre født i Danmark?	98%	98%	97%	98%
Ja	65%	63%	67%	65%
Nej	35%	37%	34%	35%

OBS-punkter:

- 65% tillægger det betydning, at de spiser sundt, mens 26% tillægger det betydning, at det, de spiser, er økologisk. 9% ved ikke, hvad økologisk betyder.
- 60% angiver, at det ikke betyder noget for dem, om det kød, de spiser, er halal-slagt, 15% tillægger det betydning fordi de gerne vil spise halal-slagt kød, mens 6% tillægger det betydning, fordi de ikke vil spise halal-slagt kød.
- 65% angiver, at begge deres forældre er født i Danmark.

2.5. Elevernes foretrukne retter og vurderinger af maden

Nedenfor er alle eleverne blevet bedt om at vurdere forskellige typer af retter. Altså også de elever der aldrig køber mad i skoleboden. Listen er prioriteret ifht. tilkendegivelserne ”meget godt lide/godt lide”.

Spørgsmål	I alt
12. Hvad kan du godt lide at spise til frokost?	
Bolle med pålæg	96%
Det kan jeg <u>meget</u> godt lide/godt lide	62%
Det kan jeg ikke så godt lide/slet ikke lide	25%
Det ved jeg ikke	13%
Varm mad med sauce og pasta	98%
Det kan jeg <u>meget</u> godt lide/godt lide	57%
Det kan jeg ikke så godt lide/slet ikke lide	29%
Det ved jeg ikke	14%
Rugbrød med pålæg	95%
Det kan jeg <u>meget</u> godt lide/godt lide	54%
Det kan jeg ikke så godt lide/slet ikke lide	36%
Det ved jeg ikke	10%
Varm mad med sauce og ris	98%
Det kan jeg <u>meget</u> godt lide/godt lide	51%
Det kan jeg ikke så godt lide/slet ikke lide	28%
Det ved jeg ikke	21%
Varm mad uden sauce	96%
Det kan jeg <u>meget</u> godt lide/godt lide	50%
Det kan jeg ikke så godt lide/slet ikke lide	30%
Det ved jeg ikke	21%
Pølse (fx spegepølse, kalkunpølse, skinke)	96%
Det kan jeg <u>meget</u> godt lide/godt lide	49%
Det kan jeg ikke så godt lide/slet ikke lide	39%
Det ved jeg ikke	12%
Smørepålæg (fx tunsalat, æggesalat, leverpostej)	96%
Det kan jeg <u>meget</u> godt lide/godt lide	40%
Det kan jeg ikke så godt lide/slet ikke lide	49%
Det ved jeg ikke	11%
Varm mad med fisk	95%
Det kan jeg <u>meget</u> godt lide/godt lide	26%
Det kan jeg ikke så godt lide/slet ikke lide	60%
Det ved jeg ikke	14%

OBS-punkter:

14. Bolle med pålæg er det mest populære, 62% angiver at det kan de meget godt/godt lide
15. Rugbrød med pålæg er det tredje mest populære 54% angiver at det kan de meget godt/godt lide
16. Varm mad med fisk er det mest upopulære, 26% angiver at det kan de meget godt/godt lide

Eleverne er også blevet bedt om at vurdere de konkrete retter, der har været på skolebodens menu. I optællingen er fraregnet de elever, der har tilkendegivet, at de aldrig køber mad i skoleboden. Listen er prioriteret ifht. tilkendegivelserne ”meget godt lide/godt lide”.

Spørgsmål	I alt ekskl. de elever, der aldrig køber i skoleboden
13. Hvad synes du om følgende retter?	
Foccacia-bolle	95%
Det kan jeg <u>meget</u> godt lide/godt lide	72%
Det kan jeg ikke så godt lide/slet ikke lide	16%
Det ved jeg ikke	12%
Pastasalat med bolle	94%
Det kan jeg <u>meget</u> godt lide/godt lide	64%
Det kan jeg ikke så godt lide/slet ikke lide	22%
Det ved jeg ikke	15%
Kylling i karry med ris og bolle	95%
Det kan jeg <u>meget</u> godt lide/godt lide	63%
Det kan jeg ikke så godt lide/slet ikke lide	23%
Det ved jeg ikke	14%
Varm ret med burgerbolle, kød og salat	95%
Det kan jeg <u>meget</u> godt lide/godt lide	61%
Det kan jeg ikke så godt lide/slet ikke lide	21%
Det ved jeg ikke	18%
Rugbrødsmad med pålæg	94%
Det kan jeg <u>meget</u> godt lide/godt lide	57%
Det kan jeg ikke så godt lide/slet ikke lide	32%
Det ved jeg ikke	12%
Pita med kalkun	96%
Det kan jeg <u>meget</u> godt lide/godt lide	57%
Det kan jeg ikke så godt lide/slet ikke lide	28%
Det ved jeg ikke	16%
Varm ret med tortilla, kød og salat	96%
Det kan jeg <u>meget</u> godt lide/godt lide	56%
Det kan jeg ikke så godt lide/slet ikke lide	21%
Det ved jeg ikke	23%
Flute med skinke	95%
Det kan jeg <u>meget</u> godt lide/godt lide	45%
Det kan jeg ikke så godt lide/slet ikke lide	32%
Det ved jeg ikke	22%
Chili con carne med ris og bolle	99%
Det kan jeg <u>meget</u> godt lide/godt lide	43%
Det kan jeg ikke så godt lide/slet ikke lide	33%
Det ved jeg ikke	24%
Kalkunspyd med tomatbulgur og bolle	96%
Det kan jeg <u>meget</u> godt lide/godt lide	42%
Det kan jeg ikke så godt lide/slet ikke lide	33%
Det ved jeg ikke	25%
Gulerodsbolle med æggesalat	95%
Det kan jeg <u>meget</u> godt lide/godt lide	29%
Det kan jeg ikke så godt lide/slet ikke lide	52%
Det ved jeg ikke	19%
Varm ret med rejer og pasta	97%
Det kan jeg <u>meget</u> godt lide/godt lide	25%
Det kan jeg ikke så godt lide/slet ikke lide	57%
Det ved jeg ikke	19%
Rejer i tomatsauce med pasta og bolle	97%
Det kan jeg <u>meget</u> godt lide/godt lide	21%
Det kan jeg ikke så godt lide/slet ikke lide	57%
Det ved jeg ikke	22%

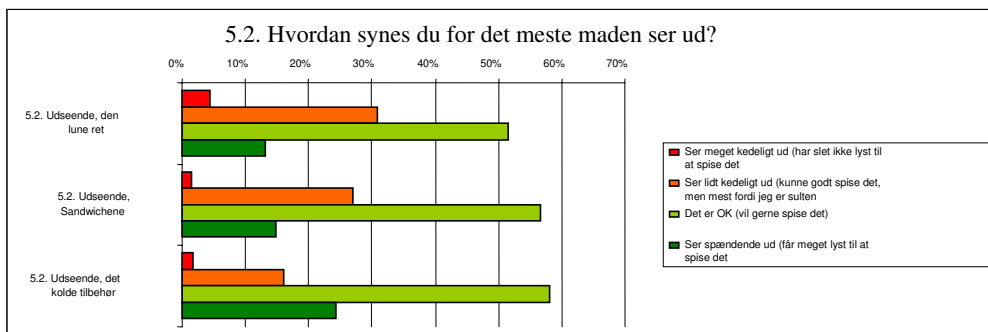
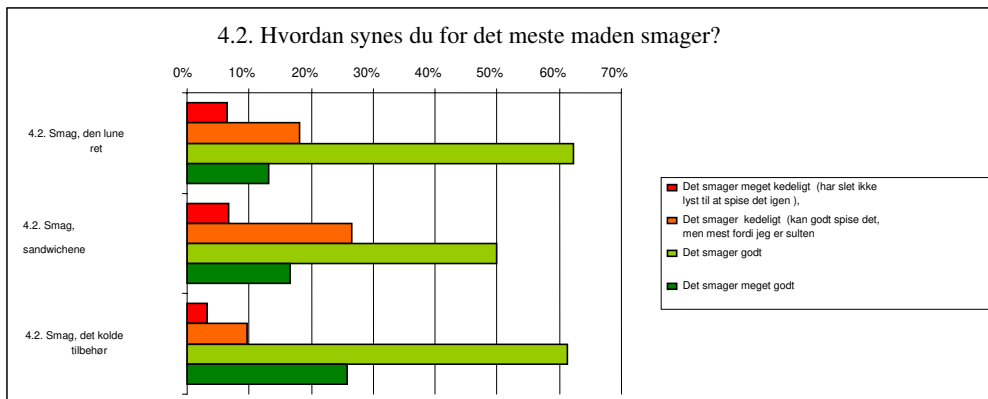
OBS-punkter:

17. Gennemgående falder retterne i børnenes smag

18. Foccaciabolle som det mest populære, Rejer i tomatsauce med pasta og bolle som det mest upopulære

I forbindelse med udgangstinterviewene blev det muligt for eleverne at give en nuanceret kvalitetsvurdering.

Først vurderingerne om hvordan de tre produktkategorierne ”for det meste” smager og ser ud, samt elevernes uddybende bemærkninger. Derefter følger vurderingerne af de konkret indkøbte retter.

OBS-punkter:

19. Udgangstinterviewene bekræfter det generelle positive billede, men viser også, at der absolut er plads til forbedringer, det gælder specielt smagen af sandwichene og de lune retters udseende.

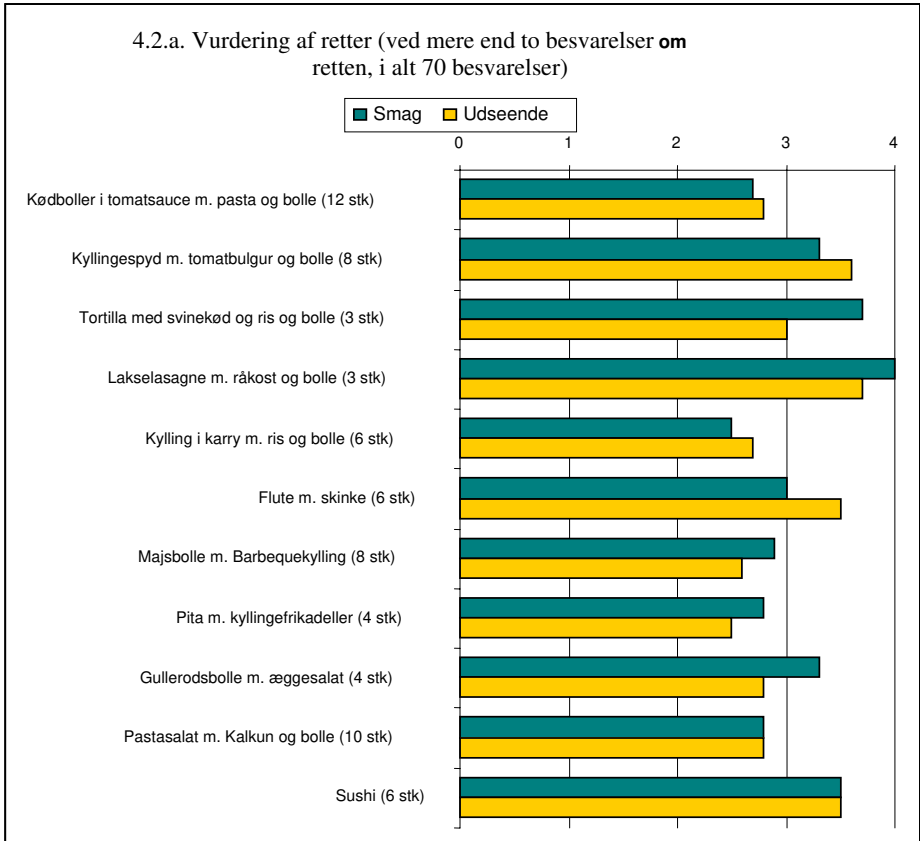
4. Generelle bemærkninger om madens smag og ud udseende, gælder ”for det meste”	
Den lune ret	
<ul style="list-style-type: none"> Burger: blødt, tørt, brødet mærkeligt, forkerte grøntsager. Varme ret: Ikke gennemvarmt. Det smager ikke lige så godt som når min mor laver den... det forstår jeg godt. Vild med sushi. Køber altid det varme fordi det varme ser lækrest ud. Kvaliteten er høj. Jeg kan godt lide når jeg kan se hvad der er i. Så ved jeg om jeg kan lide det. Jeg gider ikke noget der ser ulækkert ud. Bollen er stærk (chili). Kalkunen var kedelig. Bollen var meget kedeligt - våd og svampet. Ville meget hellere have en varm ret med hjemmefra, og så kunne varme den. Ikke godt at tilbehøret til den varme ret (f.eks. ris) er koldt. Sandwich skulle ligge i en æske (tit mast). Kan bedst lide vintermenuen (risegrød) Meget svinekød i sandwich. Ok at risen er kold til f.eks. chili con carne. Pastasalat: Smager ikke af noget. Sandwich: Masta - for lidt i. Varme: For små portioner. Smager ikke af noget. For dyrt. Lun ret er svær at åbne. Ris og grøntsager er tit for kolde. Kan ikke lide kød så godt, for meget fedt. I sandwichene og i Pizzaerne flyder indholdet tit ud og ser jo ud som de ser ud. 	
Sandwichene	
<ul style="list-style-type: none"> "Minus" til salat i sandwich. 2: Sandwich = våde og bløde. Vild med pitabrød, shawarma. Sandwichene: De kunne godt være varme. Synes tit at pitabollen er for "tynd". Mangler fyld. 	

- For lidt indhold i sandwichene.
 - Bulguren måtte godt være varmet og smage mere af tomat. God kylling. Sandwichene: Har ikke smagt dem fordi der er mayo i. Alt for kold ost på foccasiaen.
 - Sandwichene er for tørre.
 - Sandwichene ser jo ud som de ser ud!
 - Det ser ikke altid så lækkert ud, men derfor kan det jo godt smage godt.
 - Ser bedre ud på billederne.
 - Lækkert på billedet, men ikke helt så lækkert i virkeligheden.
- Det kolde tilbehør**
- Pastaskruer er for hårde.
 - I pastasalaten er pastaen for kold.
 - Risene er ofte ikke gennemkogt.
 - Ris og grøntsager er altid koldt, Sandwich er nogle gange fyldt med for meget våd dressing. Koldskålen er enten for tyk el. tynd. Den kolde pasta er for hård.
 - Ris-kiksene er ikke spændene.
 - Tilbehørsboller er kedelige.
 - Kan ikke lide tilbehørssalaten.
 - Maden kommer til at se meget kedeligt ud i papemballage.

OBS-punkter:

- 20. Flere af ingredienserne måtte gerne være varme/varmere.
- 21. Nogle synes ikke godt om brødet

Herefter følger vurderingen af de konkrete retter, som eleverne har købt.. Tallet 4 på skalaen angiver, at retten ”Smager meget godt/ser meget spændende ud”, mens tallet 1 angiver, at retten ”smager meget dårligt/ser meget kedelig ud”.

4. Bemærkninger til konkrete retter	
Ret	Bemærkninger
Kødboller i tomatsove m. pasta og bolle (12 stk.)	<ul style="list-style-type: none"> Lidt for stærk. Nogen gange lidt for stærkt. Tomatsovsen var for sur og havde en mærkelig konsistens.
Kyllingespyd m. tomatbulgur og bolle (8 stk.)	<ul style="list-style-type: none"> Tilbehør smager ikke godt. Kyllingen var ret tør. Bulguren måtte godt være varmet og smage mere af tomat.
Tortilla med svinekød og ris og bolle (3 stk.)	<ul style="list-style-type: none"> Tilbehørsboller er kedelige. Kan ikke lide tilbehørssalaten.
Lakselasagne m. råkost og bolle (3 stk.)	<ul style="list-style-type: none"> Gulerodssalat er gult, pakkerne er svære at åbne. Råkosten er ikke så god. Kan ikke lide når der er ananas i.
Kylling i karry m. ris og bolle (6 stk.)	<ul style="list-style-type: none"> Ser bedre ud på billederne.
Flute m. skinke (6 stk.)	
Majsbolle m. Barbequekylling (8 stk.)	<ul style="list-style-type: none"> Sandwichen ser anderledes ud en normalt og det kan jeg godt lide. Brødet kan jeg ikke så godt lide. Lidt for meget snask.
Pita m. kyllingefrikadeller (4 stk.)	<ul style="list-style-type: none"> Brødet kunne godt være varmet.
Gullerodsbolle m. æggesalat (4 stk.)	
Pastasalat m. Kalkun og bolle (10 stk.)	<ul style="list-style-type: none"> Pastaskruer er for hårde. Jeg kan ikke lide dressingen. Kalkunen var kedelig. Bollen var meget kedelig - våd og svampet. Pastasalaten smager ikke af noget.
Sushi (6 stk.)	<ul style="list-style-type: none"> Kan ikke lide fyldet (brødet ok)

Som afslutning på udgangsinterviewene blev eleverne endelig bedt om at angive deres ”bedste og værste retter”

8. Elevernes bedste og værste retter. Registreret ved udgangsinterviews ved mere end 2 enslydende tilkendegivelser		
Antal svar	Bedste mad (231 svar)	Værste mad (158 svar)
19	Pizza	-
17	Pasta m. kødsovs	-
15	Lasagne	-
14	-	Svinekød
11	Sushi	Lam
9	Boller i karry	-
8	Burger, Risengrød Stegt flæsk med persillesovs	Figenstang
6	Flæskesteg, Kylling, Pandekager med syltetøj	-
5	Fisk, Kartoffelmos, Kylling i karry m. ris	Champignon, Kyllingespyd m. Bulgur
4	Burgerbox, Kinesisk mad, Koldskål, Pastasalat, Tomatsuppe	Lever, Tomatsuppe,
3	Pitabrød	Kylling i Karry, Sushi

2.7. Elevernes tilfredshed med skoleboden - og deres forslag til forbedringer

Spørgsmål	I alt ekskl. de elever, der aldrig køber i skoleboden
23. Hvad synes du om skoleboden alt i alt?	98%
a. Jeg er meget tilfreds	20%
b. Jeg er tilfreds	56%
c. Jeg er utilfreds	10%
d. Jeg er meget utilfreds	3%
e. Det ved jeg ikke	10%

OBS-punkt:

22. 76% af de elever der benytter skoleboden er ”meget tilfredse/tilfredse” med skoleboden.

Nedenfor følger to skemaer med forskelle forslag til forhold der kunne ændres ved skoleboden

Spørgsmål	I alt ekskl. de elever, der aldrig køber i skoleboden
14. Hvad kunne blive bedre i skoleboden?	
14.2. Hvis maden var varmere, når jeg skulle spise den	95%
a. Det kunne jeg godt tænke mig	40%
b. Fint, som det er nu	40%
c. Det ved jeg ikke	20%
14.3. Hvis ikke der var så lang kø ved skoleboden	96%
a. Det kunne jeg godt tænke mig	58%
b. Fint, som det er nu	28%
c. Det ved jeg ikke	14%
14.4 Hvis portionerne var større	95%
a. Det kunne jeg godt tænke mig	39%
b. Fint, som det er nu	41%
c. Det ved jeg ikke	21%

OBS-punkter:

23. 58% kunne godt tænke sig, at der ikke var så lang kø ved skoleboden.

24. 39% kunne godt tænke sig, at portionerne var større.

Spørgsmål	I alt	I alt 3. klasse	I alt 6. klasse	I alt 8.klasse
14. Hvad kunne blive bedre i skoleboden?				
14.1. Hvis jeg havde mere tid til at spise min mad	97%	96%	97%	98%
a. Det kunne jeg godt tænke mig	44%	58%	45%	28%
b. Fint, som det er nu	37%	20%	48%	45%
c. Det ved jeg ikke	19%	22%	7%	27%
14.5. Hvis jeg selv kunne blande en salat	97%	98%	96%	97%
a. Det kunne jeg godt tænke mig	41%	38%	42%	43%
b. Fint, som det er nu	31%	35%	35%	24%
c. Det ved jeg ikke	28%	28%	24%	33%
14.6. Hvis jeg selv kunne sammensætte retterne	96%	95%	96%	96%
a. Det kunne jeg godt tænke mig	47%	52%	41%	48%
b. Fint, som det er nu	28%	23%	38%	23%
c. Det ved jeg ikke	25%	25%	21%	29%
14.7. Hvis der var mere mad som jeg kunne spise med fingrene	95%	97%	93%	94%
a. Det kunne jeg godt tænke mig	15%	23%	8%	13%
b. Fint, som det er nu	51%	48%	65%	45%
c. Det ved jeg ikke	33%	29%	28%	42%
14.8. Hvis jeg kunne være med til at bestemme hvad jeg kunne købe i skoleboden	96,0%	97%	96%	96%
a. Det kunne jeg godt tænke mig	47%	51%	44%	45%
b. Fint, som det er nu	25%	20%	36%	19%
c. Det ved jeg ikke	28%	29%	19%	36%
Bemærkninger fra eleverne om muligheden for at kunne spise mad i klasse eller i området omkring skoleboden. <ul style="list-style-type: none"> • Jeg synes at det er rart og trygt i klassen, • Hyggeligt nok i klassen. • Mine klassekammerater skal med. • Kommer an på om mine venner er med. • Hvis der var stort lokale med plads til alle. • jeg vil helst sidde i klassen og spise med kammeraterne. • Jeg vil helst sidde i min klasse. • Jeg synes det er ok at sidde i klassen. • Rart at sidde sammen med klassen. 				

OBS-punkter:

25. 44% ville gerne have mere tid til deres mad. Behovet er størst i de små klasser

26. Nuancering fra gruppeinterviews med 3-6.kl elever:

Ros og ris

- Stort engagement i skolebodsmeden - alle går højt op i, hvad de spiser.
- Sovsen kan ikke varme den lune ret op, derfor er risene kolde.
- Gennemgående kritik af sandwichene, brødet er alt for vådt, blødt og svampet.
- Mange drenge oplever, at portionerne er for små.
- Nogle er meget glade for supper
- Der har været gode pizzaer, men for sjældent
- Meget delt i forhold til om retterne er tilstrækkeligt krydrede; nogen ville gerne have, at det smagte af meget mere, mens andre slet ikke kan lide når det er stærkt.
- Det kolde skal ikke være iskoldt.

Forslag til forbedringer af retterne

- Mulighed for selv at kunne krydre sin mad (forskellige krydderipakker ved boden)
- Mulighed for også at lune noget af det kolde, specielt foccaciabollerne.
- Mulighed for selv at kunne vælge brød henne ved boden – gerne flere to boller, hvis man er meget sulten.
- Flere ”faste retter” (livretterne måtte gerne komme lidt hyppigere).

- Nogle er glade for rugbrød, men fravælger det i skoleboden fordi ”det får vi i madpakken og derhjemme”, meget åbne overfor ”rugbrødsboller”, som de kender fra supermarkedet.
- Vil meget gerne have mulighed for selv at kombinere måltidet.
- Vigtig at eleverne klart kan se hvad menuerne indeholder, hader når indholdet er ”udefinerbart”.
- Flere ville meget gerne have Bagels

Forslag til forbedringer af logistik mv.

Ros og ris

- Tidskrævende ekspedition. Flere synes ikke at ”ekspedienterne er så gode til at regne - og langsomme”
- De oplever stress omkring spisesituationen, "man vil jo gerne nyde maden, og man vil også gerne have sit frikvarter".
- De store oplever at blive forfordelt - lærere og de små kommer først til boden
- De store oplever ofte at der er udsolgte retter, når det er blevet deres tur til at købe ind.
- Pakkerne ser ikke indbydende ud og de er svære at åbne.

Forslag til forbedringer

- Mulighed for at kunne ekspedere flere køer på en gang.
- Ville meget gerne kunne bestille på forhånd via internet, hvis man så kunne springe køen over og hente mad til hinanden.
- Lidt længere spisepause

2.8. Specielt om 8. klassernes indkøbsvaner og holdninger

Spørgsmål	I alt 8.klasse
24. Hvor ofte gør du følgende? (BESVARES KUN AF 8. KLASSE)	
24.1. Går uden for skolen i frikvarterer/fritimer	94%
a. Hver dag/flere gange om ugen	94%
c. Mindre end én gang om ugen/aldrig	7%
24.2. Køber frokost udenfor skolen i frikvarterer/fritimer	95%
a. Hver dag/flere gange om ugen	58%
c. Mindre end én gang om ugen/aldrig	42%
24.3. Køber chips, slik, sodavand eller lign. udenfor skolen i frikvarterer/fritimer	94%
a. Hver dag/flere gange om ugen	38%
c. Mindre end én gang om ugen/aldrig	62%
24.4. Går hjem og spiser frokost	95%
a. Hver dag/flere gange om ugen	21%
c. Mindre end én gang om ugen/aldrig	79%
24.5. Spiser frokost/eftermiddagsmad efter skole	93%
a. Hver dag/flere gange om ugen	50%
c. Mindre end én gang om ugen/aldrig	50%

27. 94% af 8.klasseseleverne går uden for skolen i frikvartererne flere gange om ugen

28. 58% af 8. klasseseleverne køber frokost uden for skolen

29. 50% spiser frokost/eftermiddagsmad efter skole

Spørgsmål	I alt 8.klasse
25. Hvor enig er du i følgende? (BESVARES KUN AF 8. KLASSE)	
25.1. Skoleboden er kun for børn i de mindre klasser	95%
a. Meget enig/enig	53%
c. Uenig/meget uenig	31%
e. Ved ikke	17%
25.3. Jeg ville købe mere i skoleboden, hvis udvalget var anderledes	93%
a. Meget enig/enig	57%
c. Uenig/meget uenig	15%
e. Ved ikke	29%
25.4. Jeg ville købe mere i skoleboden, hvis det var billigere	93%
a. Meget enig/enig	55%
c. Uenig/meget uenig	21%
e. Ved ikke	25%
25.5. Jeg ville købe mere i skoleboden, hvis der var et hyggeligt sted, hvor man kunne spise sin mad	95%
a. Meget enig/enig	36%
c. Uenig/meget uenig	30%
e. Ved ikke	34%
25.6. Jeg ville købe mere i skoleboden, hvis den var indrettet mere caféagtigt	96%
a. Meget enig/enig	41%
c. Uenig/meget uenig	24%
e. Ved ikke	35%
25.7. Jeg ville købe mere i skoleboden, hvis den var indrettet mere som grillbar	94%
a. Meget enig/enig	30%
c. Uenig/meget uenig	35%
e. Ved ikke	35%
25.8. Jeg kunne godt tænke mig at eleverne havde større indflydelse på menuplanerne (fx via elevrådet)	96%
a. Meget enig/enig	56%
c. Uenig/meget uenig	10%
e. Ved ikke	34%

30. 53% af 8. klasseseleverne mener skoleboden er for børn i de mindre klasser

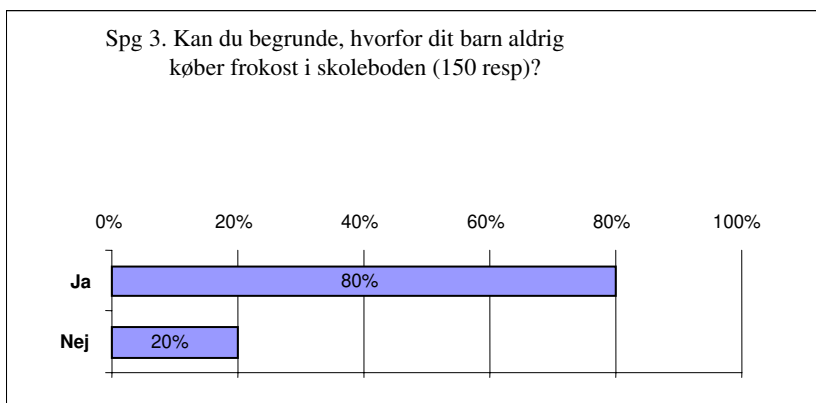
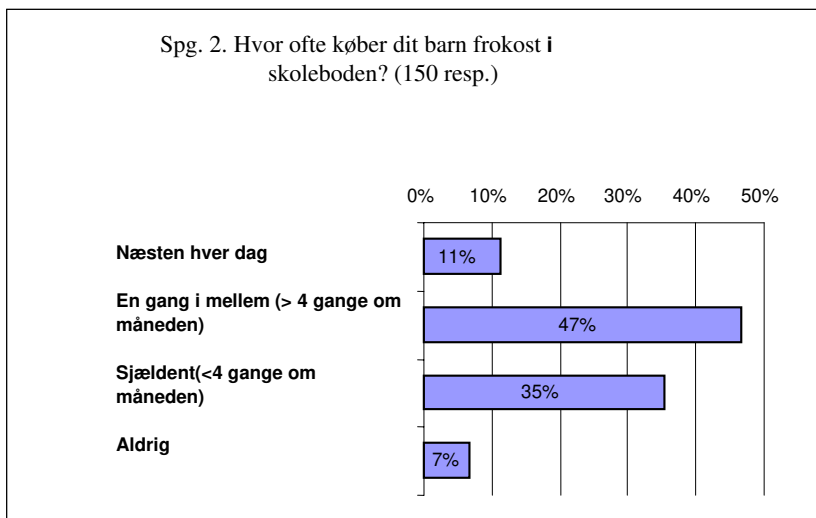
31. 57% af 8.klasseseleverne ville købe mere, hvis udvalget var anderledes

32. 55% af 8.klasseseleverne ville købe mere, hvis det var billigere

33. Nuancering fra gruppeinterviews med 8. klasseseleverne

- Meget stor betydning at kunne gå udenfor i spisefrikvarteret, bruge sin "ret" til at forlade skolen og stor social betydning at følges med kammeraterne
- Køber gerne bagerbrød, som godt nok ikke mætter, men så spiser man bare mere mad, når man kommer hjem fra skole. Focacciaboller er også populære
- Stor bevidsthed om hvor meget det koster
- Opfatter skoleboden, som noget der er for de mindre elever
- Er for det meste glade for at kunne være i klassen i frikvarteret
- Skeptiske overfor eget spiseområde i tilknytning til skoleboden, men kunne være en mulighed, hvis også prisen på skolebodens produkter var de rigtige
- Ingen negative erfaringer med skolebodsmad (dog en enkelt, der havde hørt om fordærvet mad, og derfor principielt ikke ville spise mad fra skoleboden)

2.9. Generelt om forældrenes begrundelser for brug af skoleboden

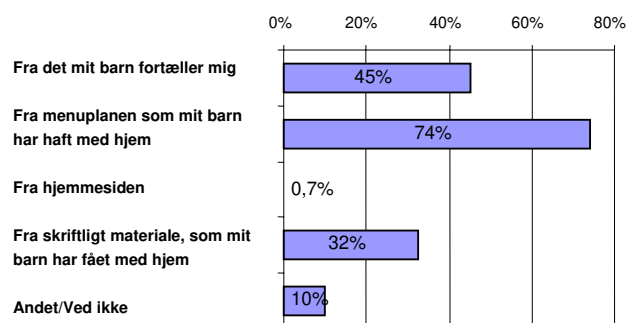
OBS-punkter:

34. 11% af forældrene angiver, at deres barn køber frokost i skoleboden hverdag, 7% at de aldrig gør det

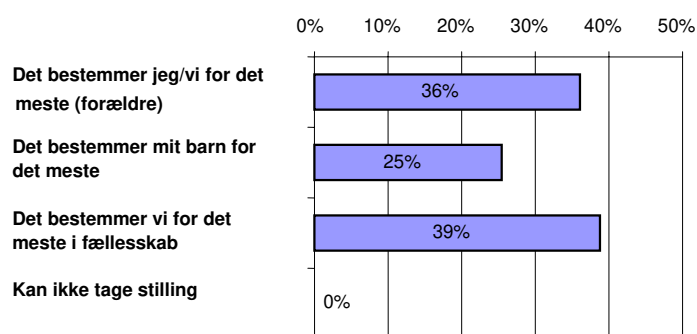
Spg 3. a. Kan du begrunde, hvorfor dit barn aldrig køber frokost i skoleboden?

- Der er ro og frihed i at kunne gå hjem og spise. Han kan godt lide maden i skoleboden
- Jeg prøver, men han er kræsen.
- Der er alt for lang kø i boden, så når barnet når frem er spisepausen slut.
- Maden smager af pap og plastik. Der er for meget halal. Der er for mange retter hvor maden bliver blandet sammen og det kan barnet ikke lide.
- Vi smøger madpakker hver morgen til hele familien og synes det er fint.
- Maden rammer ikke deres smag i den alder de har. Den er for anderledes. Måske er der en lækker bulgursalat på menuen, men det er bedre med rugbrødsadder synes børnene selv.
- Vi har mad herhjemme.
- Tror ikke på at det er halalslagtet.
- Vi ville gerne bruge skoleboden, men har som forældre vurderet at der bruges for lang tid på kø. Maden når børnene så ikke at spise - maden er så købt til ingen nytte - og børnene får ingen mad.
- Mine børn kan ikke lide maden. Kan bedst lide produkterne hver for sig. Personligt synes jeg konceptet ser fint ud.
- Vi laver selv.
- Ulækkert, ikke lide maden, meget for lidt svinekød.
- De har ikke selv lyst pga. de lange køer.

Spg 9. Hvorfra har du dit kendskab til skoleboden
(flere svarmuligheder, 224 svar)?

Spg. 7. Hvem bestemmer om dit barn skal købe
frokost eller andre ting i skoleboden (150 resp.)?

35. Menuplanen bliver flittigt brugt, hjemmesiden ikke

36. 40% af forældrene angiver, at beslutning om køb i skoleboden bliver truffet i fællesskab med børnene, 25% at børnene bestemmer, mens 36% angiver at de selv bestemmer.

7.a. Bemærkninger til hvem der bestemmer indkøb

- Børnene får tilbudet om køb af mad.
- Hun vil helst have mors madpakke.
- Har nogen indflydelse hvad han køber.
- Han går hjem og spiser.
- Mit barn for penge med og må selv bestemme hvad han bruger dem på.
- Barnet har perioder hvor han vil have mad fra skoleboden og perioder med mors mad. Han bestemmer selv.
- Begge børn får lov at købe hvad de vil hver fredag.
- Gider ikke stå i kø - kan ikke nå at spise maden - og vil så heller have madpakke med.
- Han har udetilladelse og spiser hjemme i spisefrikvarteret - varmer restemad.
- Men hvis barnet bliver fristet af noget på menuplanen får han/hun lov at købe den dag.

- Børnene har selv valgt det fra, jeg ville ellers gerne slippe for at smøre madpakker.
- Moderen vil meget gerne aflastes med madpakkerne men datteren vil ikke bruge ordningen, da der er for lang kø og maden ikke smager godt. Har aftale om at én gang om ugen skal der købes frokost i skoleboden. Familien er af anden etnisk baggrund og spiser normalt ikke den slags mad, fx karry.
- Onsdagsmaden kan han godt lide.
- Snakker sammen, men også meget afhængig af den ugentlige indkøbsplanlægning.
- Mor vil gerne have at sønnen ville bruge boden oftere, men sønnen vil ikke stå i lang kø og har droppet boden totalt. Barnet bruger sine egne lomme penge i boden og bestemmer derfor selv. (supplement til madpakken).

OBS-punkter:

37. Nuanceringer fra gruppeinterview, generelle vurderinger

- Overordnet tilfredshed – børnene er generelt glade for maden og glæder sig til skolemaden.
- Usikkerhed med hensyn til omfanget af salget af ”gamle varer”.
- Købet af nye retter, inspirerer også familiernes madvaner. Eleverne vil også gerne prøve det herhjemme.
- Børnene går højt op i maden og fortæller om gode og dårlige oplevelser. Flere elever har omtalt ”kolde ris” som et problem.
- De lokale forretningsdrivende ”gør det vist også godt”, er en klar konkurrent for de store børn
- Det varme bad er bedst i skoleboden
- Børnene har spist mad i skoleboden, som de ikke har villet spise hjemme. Børnene kan lære nye retter at kende, fint.

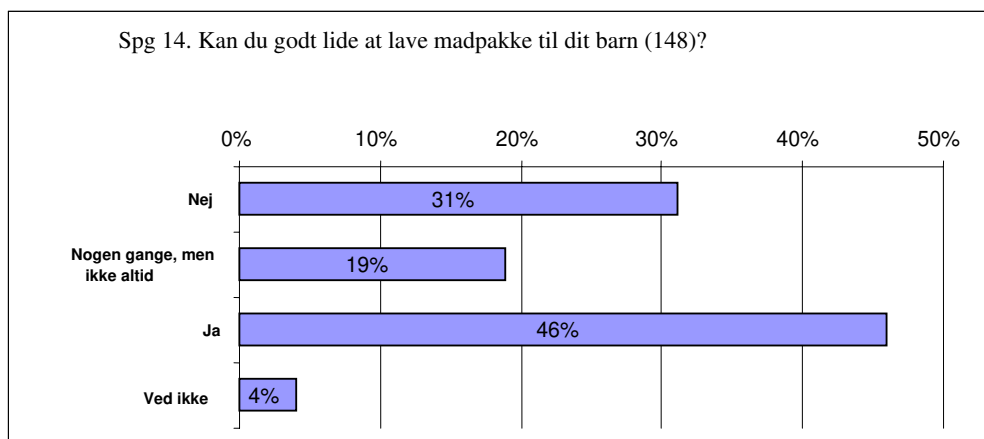
Positive tilkendegivelser fra forældrene på basis af børnenes tilbagemeldinger,

- Meget at vælge imellem, God plakat, God kage, Godt at kunne købe yoghurt, God ris a la mande, God kage, God burgerbox, God chokoladekage, God chili con carne, Gode boller i karry, Er glad for sushien, Spinatbollerne er gode.

Negative tilkendegivelser fra forældrene, på basis af børnenes tilbagemeldinger

- Kyllingen smager mærkeligt, Kyllingekødet mærkeligt, Risen ikke varm, Risen var kold, Mad med mug (har hørt om, men ikke set), Gulerodsbollen underlig

2.10. Forældrenes holdninger til madpakker

OBS-punkt:

38. 46% af forældrene angiver at de godt kan lide at smøre madpakker til deres børn, 31% at de ikke kan lide det.

Spg 14.a. Kan du godt lide at lave madpakke til dit barn? Bemærkninger

- Det skal jo gøres - og gør det så godt som muligt.
 - Dejligt at give en 20'er med og så vide at de får noget fornuftigt at spise.
 - Jeg går ind for kantiner på skolerne.
 - Nej, men gør det
 - Så ved vi hvad han for med. Måske vil han oftere få en 20'er med, når han bliver større.
 - Allergibarn – det er besværligt
 - Nødvendig, det generer mig ikke.
 - Nææ, derfor får hun for det meste bare frugt og brød med.
 - NEJ – men det kan hans mor
 - Datteren laver selv madpakke og får lommepenge for det.
 - Lidt kedeligt med rugbrød.
 - Selvfølgelig kan jeg det.
 - Nej, men gør det.
 - Bryder mig slet ikke om det
 - Kan ikke personligt lide det, men det kan hans kone kunne godt.
 - Nej, men det kan barnets mor, ha ha.
 - Nej, med det kan far... han gør det i hvert fald.
 - Nej, men gør det selvfølgelig alligevel.
 - Nej, men gør det.
 - Er ikke så vild med det, men gør nu meget ud af, at det skal være godt.
 - Det ville være sundt for min datter, hvis hun ville prøve noget andet end mine madpakker – gerne skoleboden.
 - Den bliver ikke spist - mast rundt i tasken og bliver varm. Derfor helst have at de køber i skoleboden.
 - Nogle gange vil børnene gerne have andet med end min madpakke, men ikke så tit.
 - Ikke så god til at lave madpakker.
 - Hader det. Kunne jeg blive fri gjorde jeg det. Min søn kan bedst lide min madpakke.
 - Hvis mine børn prioriterede skolemaden højere - og de kunne nå at spise den - gjorde vi det, for jeg kan rigtig godt lide at lave madpakke.
 - Nej, men gør det gerne.
 - Jaa, sådan lidt, men bliver også træt af det. Generelt synes jeg det er hyggeligt.
 - Vi tilbyder/giver mulighed for rugbrød i madpakken. Det får de ikke i skole boden. Giver variation.
 - Børnene vil hellere have skolebod.
 - Nej, men det kan barnets mor.
 - Hader der faktisk!
 - Er ikke god til det. Børnene vil gerne have madpakke med fordi det er hyggeligt.
 - De smører selv.
- Egentlig ikke og det er tit at de ikke spiser den.

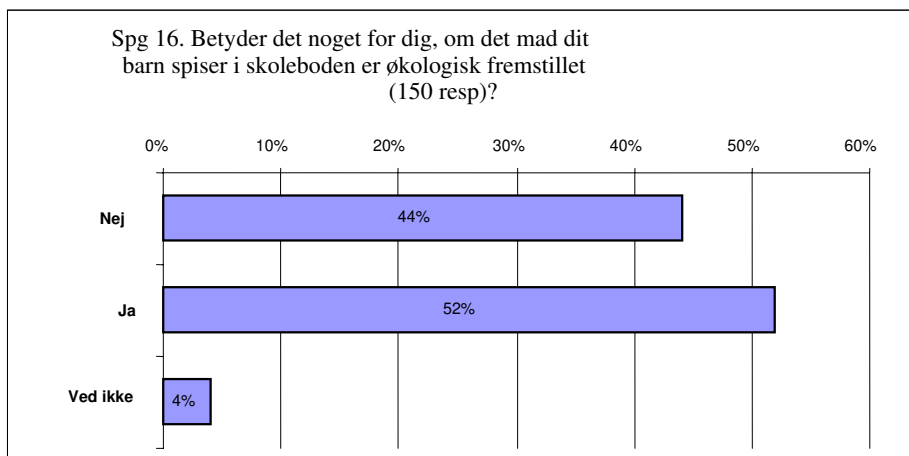
OBS-punkt:

39. Nuancering fra gruppeinterview med hensyn til madpakker

- Det vigtigste er at børnene får sund og varieret mad.
- Skoleboden har et mangfoldigt tilbud – mere varieret end madpakken.
- Børnene kan lære/vænne sig til ikke at have en madpakke med hjemmefra
- Vil kun have mors madpakke
- Madpakkerne bliver ulækre – også en kreativ madpakke mister friskheden. Hvis madpakken ”holdt” sig, ville madpakken blive spist.
- Adgang til frisk frugt i klasseværelset på statens regning. – kunne måske betales af klassekassen.
- Blandet holdning til at smøre madpakker, nogle hader det, andre hygger sig ved det. Delte meninger med hensyn til om madpakkerne helt skulle droppes.
- Skolemadens ernæringsmæssige kvalitet vurderes i sammenligning med egne madpakker, nogle mener at den er ”ligeså god”, andre ”klart bedre”, Tilsvarende med udvalgt, fra ”lige så godt som derhjemme” til ”klart bedre”.
- Mit barn spiser mere grønt, når der er madpakke med hjemmefra. (frugt/grøntpose).
- For nogle sikrer køb i skoleboden at maden bliver spist, modsat madpakken, der ofte smides i skraldespanden.
- Skolemaden er mere varieret end min madpakke.
- Jeg bliver selv så glad, når jeg laver en god madpakke.

2.11. Forældrenes holdninger til økologi og halal-slagtning

2.11.1. Forældrenes holdninger til betydningen af økologisk mad

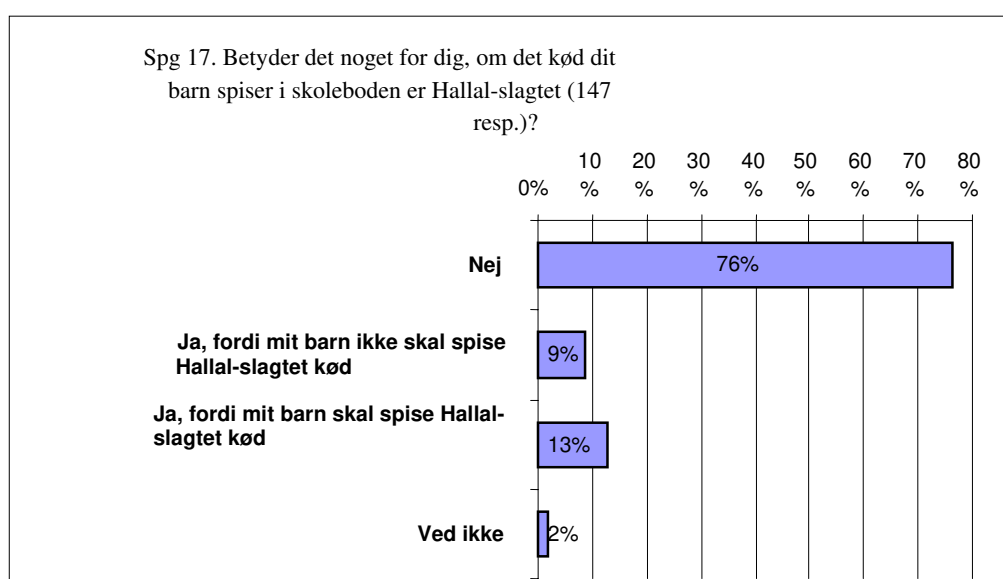
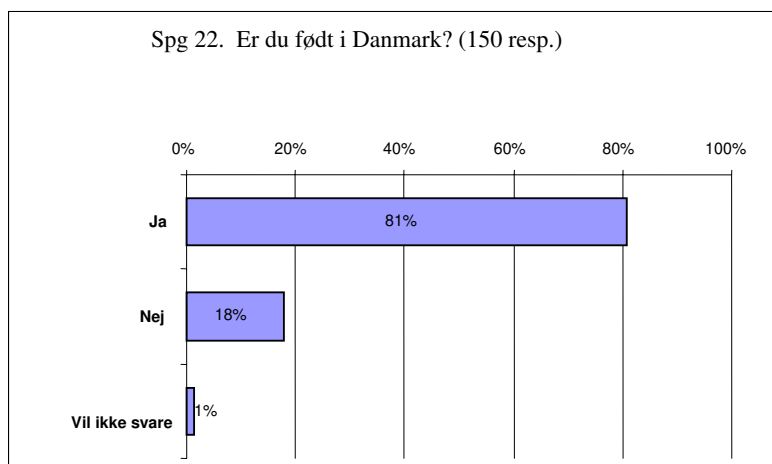
OBS-punkt:

40. 52% af forældrene angiver, at det betyder noget for dem, at det mad deres børn spiser i skoleboden er økologisk fremstillet

Spg 16.a. Betyder det noget for dig, om det mad dit barn spiser i skoleboden er økologisk fremstillet?

- Ja lidt.
- Sprøjte rester - betryggende at vide at der ikke er sprøjterester i frugt, grønt.
- Hvad børnene kan lide - og at maden er sund er vigtigt.
- Ikke det primære
- Fint tilbud.
- større mulighed for at vælge ikke hallal-kød
- delvist
- Køber kun øko-mælk
- Delvist
- Ja, men det er jo svært at være 100%
- De var blevet lovet på forældremødet at det ville være sunde, økologiske råvarer.
- Det er ikke et must.
- Nej det betyder ikke noget da han selv arbejder på grønttorvet og ved hvad "økologisk" er for noget.
- Lidt skepsis til hvor økologisk økologiske produkter er - men vigtigt for mig at kvaliteten er god.
- Fint, fint - men ikke et must.
- Kan være et plus. Ville købe selvom det ikke er økologisk.
- Ja, men uden at være religiøs
- Ja, men ikke et must
- MEGET
- Ja, det er som regel gode ting
- Økologi og høj kvalitet er væsentligt for os.
- Ja, men mest privat
- Ja, delvist
- Ville gerne have at boden var økologisk.
- Ja, delvist
- Ikke altafgørende
- For dyrt og ikke altid bedre
- Men det er meget dyrt.

2.11.2. Forældrenes holdninger til halal-slagt kød

OBS-punkter:

41. 13 % tillægger det betydning, at kødet er halal-slagt, fordi de gerne vil have at deres børn skal spise halal-slagt kød, mens 9% tillægger det betydning, fordi deres børn ikke skal spise halal-slagt kød. For de resterende 76 % er det uden betydning.
42. 18% af forældrene er ikke født i Danmark

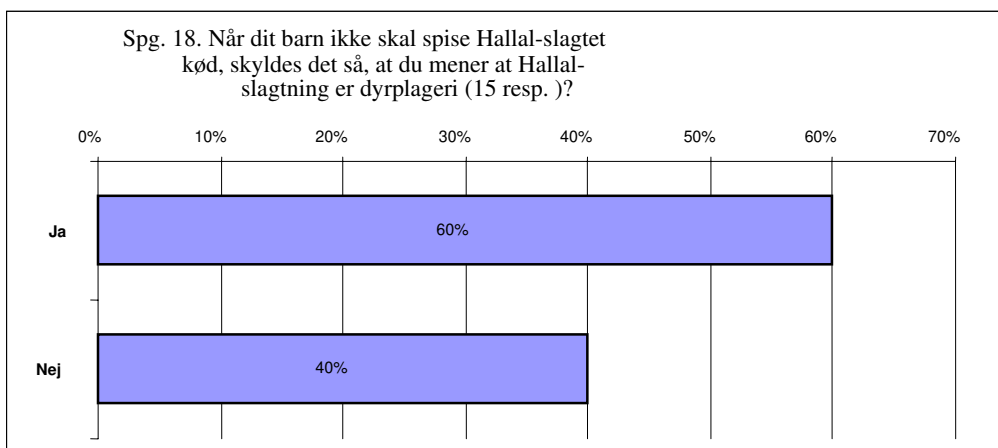
Spg 17. a. Betyder det noget for dig, om det kød dit barn spiser i skolebøden er halalslagt?

- Vi er danske, så derfor ville mere svinekød være rimeligt.
- Min søn synes ikke kødet smager godt - det er anderledes end traditionelt slagt kød.
- Det er en principsag - der skal være en valgmulighed for alle (muslimer - ikke muslimer).
- Det betyder noget at kødet er af ordentlig kvalitet. Intet tysk frosset kød.
- Det er vigtigt for mig at alle børn kan bruge skolebøden - og mine børn behøver ikke svinekød og må gerne spise halalslagt kød.
- ligeglad - kvalitet i orden betyder noget for mig.
- Multikulturel verden - så fint med et bredt menukort. Medtænkes når det offentlige/kommunale laver den slags projekter.
- Spiser ikke svinekød (af religiøse grunde) men insisterer ikke på halal.
- Barnet vil ikke have halal pga. dyrplageri, men mor har fortalt at der ganske almindeligt oksekød.
- fint med valgmulighed gerne mere svinekød - være mad for alle. Kedeligt at frikadellerne skal være af oksekød.
- Da vi er af anden etnisk baggrund.

- Ok at mine børn spiser halal, men er ikke afklaret om hvorvidt det er dyrplageri.
- Meget halal - kan virke provokerende - men ok.
- Øko frem for halal. - Skrivebordsbeslutning fra Kbh. Kom med så meget halal.
- Ok, men synes det er er dårligt at klassiske svinekødsretter forsvinder til fordel for "halal retter".
- Men synes der skal være en valgmulighed.
- Nej, men de skal kunne vælge andet.
- Muslimer er en lille minoritet og danske børn skal stadig kunne spise frikadeller og boller i karry som ikke er lavet af kylling, men svin.
- Nej, men det måtte godt være fifty-fifty.
- Der bliver taget for meget hensyn. Der er flest kristne børn.
- Gerne mindre halalkød.
- Nej, men der skulle være noget mere traditionel dansk mad.
- For meget hensyn til dem der spiser halal begrænser udvalget.
- Hvis halalkød var økologisk ville det være ok.
- Det er godt der også er halalkød til dem der spiser det.
- Godt at det er der.
- Godt at muligheden er der.

OBS-punkter:

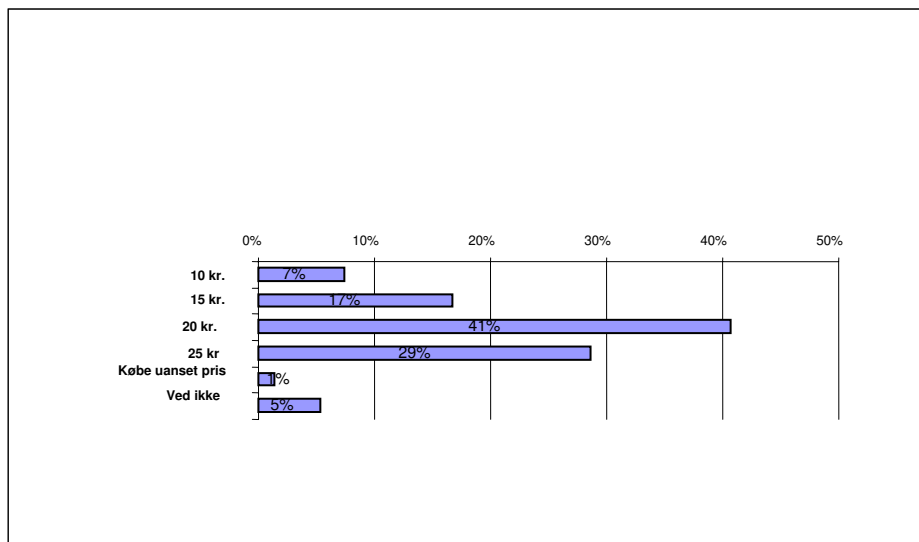
43. Stor spredning med hensyn til holdninger til halal-slagt kød

Spg. 18.a. Når dit barn ikke skal spise halal-slagt kød, skyldes det så, at du mener at halal-slagtning er dyrplageri?

- Kan ikke lide den måde de slagter dyrene på. Vil helst have at min søn spiser noget andet.
- Dyrplageri/ For meget hensyn til muslimer. Skulle være mere dansk mad.
- Hyklerisk tanke.
- Bryder mig ikke om at mad skal have noget med religiøsitet at gøre.

2.12. Forældrenes holdninger til prisniveauet i skoleboden

OBS-punkter:

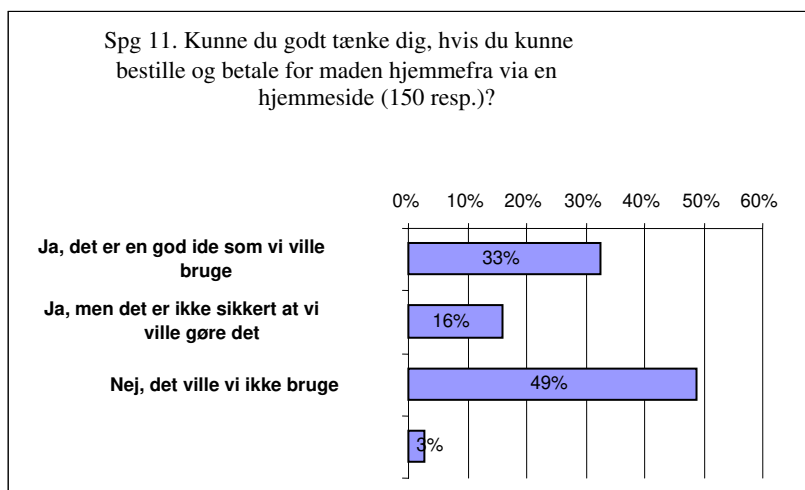
44. 20-25 kr. er det foretrukne prisniveau

45. En opdeling mellem de forældre der har over/under 400.000.- i husstandsindkomst har ikke vist nogle markante forskelle med hensyn til hvor meget man er parat til at betale for skolebodsmaden.

46. Nuancering fra gruppeinterviews om prisniveauet

- Der må være familier som ikke har råd til at købe i boden – kan blive dyrt hvis man har mange børn
- Hvis maden bliver spist er prisen ok.
- Ville godt give lidt mere, hvis maden er ordentlig.

2.13. Forældrenes holdninger til brug af online-bestilling af skolebodsmad

47. 33% forældrene angiver at de ville bruge et online-bestillingssystem, 16% at de måske ville gøre det, mens 49% ikke mener at de ville bruge det.

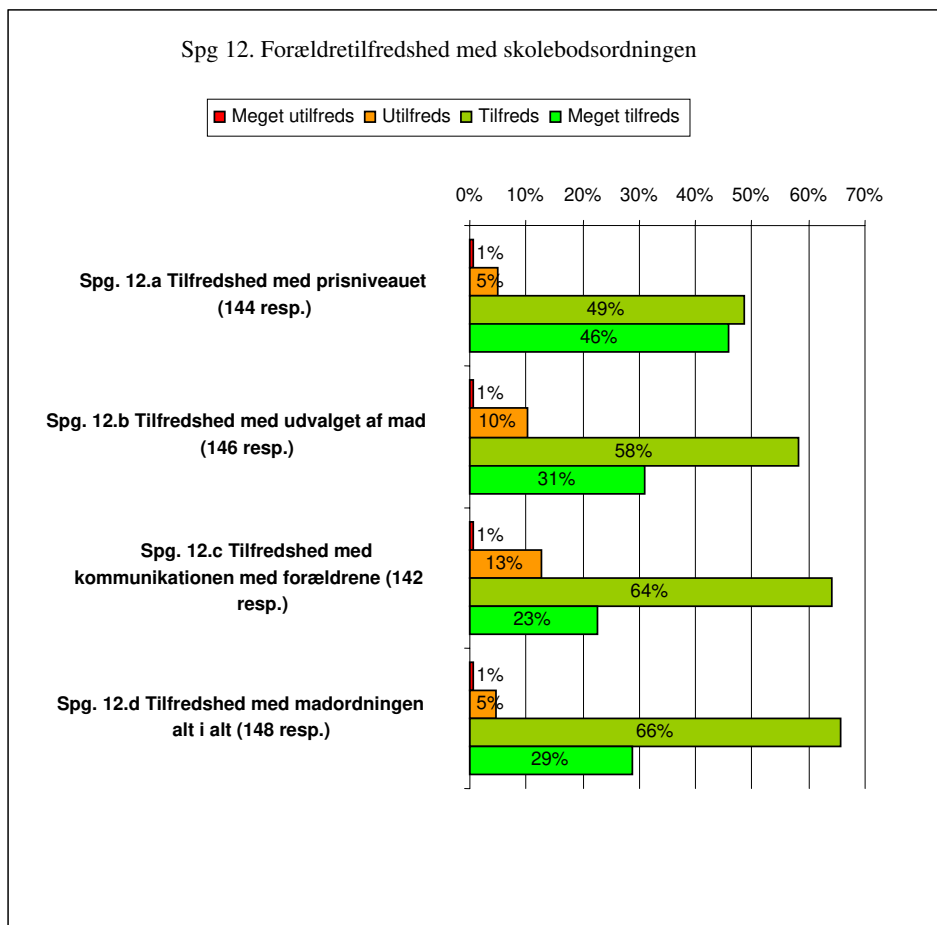
Spg. 11.b Bemærkninger om online-bestilling af mad

- Hvis udvalget er det samme = lige gyldigt – men kunne imødekomme at der var udsolgt. så ofte.
- Det fungerer fint med menuplanen på køleskabet. Det er op til datteren hvad hun har lyst til når hun står ved boden.
- Børnene synes, at det er sjovt at få penge med.
- Fint at kunne undgå, at de skal have penge med, og alligevel vide at de får fin mad.
- Det ville være rart, hvis man kunne betale løn/skattefrit og der var mad til alle børn.
- Det kunne være godt at betale ligesom mælkeordningen.
- Børnene skal have lov at vælge når de står i boden.
- De yngste synes det er fint/sjovt at have penge med. Og vi vil gerne give hende det ansvar.
- Foretrækker penge med dag for dag. Vi planlægger fra køleskabet - ikke fra hjemmesiden.
- Det ville være en stor hjælp for mig i hverdagen.
- Børn - ombestemmer sig nemt, derfor vil det ikke fungere hos os.
- Vi beslutter ud fra menuplanen på køleskabet om morgenen. Vil ikke bindes på forhånd.
- Børnene skal have lov til en spontan beslutning.
- Kunne være en idé at prøve.
- Giver mere indflydelse, at de kan vælge foran boden, så det synes vi ikke så meget om.
- De lærer noget ved at skulle have penge med.
- Mor vil gerne bruge nettet, men sønnen kan godt lide at stå i boden og vælge/købe.
- Så kunne man være sikker på at man kunne få det man skal bruge.

OBS-punkt:**48. Nuancering fra gruppeinterviews om online-bestilling**

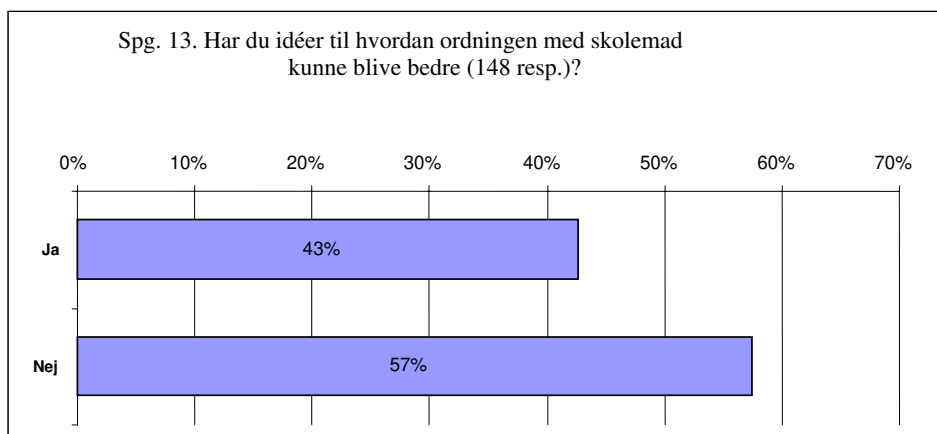
- Vil ikke bruge det. Barnet vil gerne se maden inden køb. Man kan få lyst til andet end det bestilte.
- Befriende at kunne bruge nettet.
- Maden kunne uddeles af klassedukse
- Vil gerne selv kunne se maden inden køb – forestiller mig at mit barn vil det samme.
- Vil bruge nettet. Mit barn meget specifik og vil derfor spise det bestilte.
- Rart at se maden inden man beslutter sig. Forestiller mig også at lugten fra boden kan påvirke lysten til, hvad man skal spise.
- Rigtig god ide. Undgå udsolgt.
- God ide. Tror at børnene vil "holde" og glæde sig til det bestilte mad.
- Fordele/ulempen ved have penge med.
- Frikvarteret er også meget vigtigt – vil blive fredet ved bestilling på nettet Meget stor interesse for online-bestillingssystem. De negative motiverer det i "at børnene gerne vil vælge i forbindelse med det konkrete indkøb", men udtrykker dog stor tvivl. For de positive spiller det en stor rolle, hvis man kan undgå "udsolgte vare" og modvirke stress i købsituationen. Henvielse til Tune kommune, hvor maden deles rundt ligesom med mælken.

2.14. Forældrenes tilfredshed med skoleboden - og deres forslag til forbedringer

OBS-punkter:

- 49. Forældretilfredsheden med prisniveauet: 46% meget tilfredse, 49% tilfredse.
- 50. Forældretilfredsheden med udvalget af mad: 31% meget tilfredse, 58% tilfredse.
- 51. Forældretilfredsheden med kommunikationen: 23% meget tilfredse, 64% tilfredse.
- 52. Forældretilfredsheden alt i alt: 29% meget tilfredse, 66% tilfredse.

Spg. 13.b Ideer til forbedringer i skoleboden

- Det skal være gratis.
- Det skulle være gratis. Skulle være sundere. Skulle ikke have penge med i skole.
- Mere sundt. Mere frugt
- Bestille på forhånd. Løber tit tør for det foretrukne
- Hvis det var færdigt som mælkeordningen
- Økologi
- Økologisk
- Fast beløb månedligt for mad hver dag. Minus sukker. For meget kage.
- Købe situationen – skulle være større trykthed med flere voksne. Gerne se mere lækkert ud på billedet. Billedet siger ikke "spis mig".
- Ordningen er optimal. Flere vegetar retter. Flere snack-retter (gerne hverdag). Gerne mere groft brød/rugbrød.
- Rigtigt godt tilfreds.
- De små klasser køber først - derfor nogle gange udsolgt, når de store kommer.
- Mere enkelt mad af hensyn til barn.
- Godt der er et tilbud - ingen tvang, fint udvalg. Rigtig varm mad – suppe. Gerne mere fisk. For meget boller/sandwich
- Længere spisepause.
- Udvide sortimentet - ikke fordi det er dårligt, kunne bare blive bedre. Vil gerne købe flere rugbrødsadder og groft brød
- Måske lidt mere fisk.
- Bestilling over nettet er en meget god idé.
- Det har været oppe på et forældremøde at det er en belastning at passe boden for 6. klasserne. Det tager mange af deres skoletimer og de for måske ikke så meget ud af det.
- Datteren siger at den lune ret nogle gange er kold og våd.
- Der skulle være en lærer der sørgede for at maden blev varmet ordentligt.
- Maden skal smages bedre til, b. Mere salt.
- Flere mikroovne så risene, og ikke kun sovsen kunne blive varm.
- Forskellige tider til pause for at undgå kø. Læreren har sagt på møde at eleverne bruger for lang tid på at rende derover
- Datteren er tilfreds og det er mor så også.
- Som skolerne i England og Sverige: Varm mad til alle børn hver dag. Evt. med klippekort og betaling i kvartalet. Læren har klaget over at eleverne er væk for lang tid.
- Alt for ofte udsolgt, når de store kommer ned.
- Sandwich - kylling mango grøntsager ved siden af. Plakat er godt tænkt / pænt i køkkenet
- Mindre kø.
- God bredde - godt varieret.
- Der er alt for kort frokostpause! Derfor kan børnene ikke bruge skoleboden tilstrækkeligt.
- Der skulle være flere ansatte i boden så man kunne komme hurtigere frem.
- Kantinen er for lille til en så stor skole. For lange køer.
- Der er for lang kø i boden, så man kunne komme ind i klasserne med en rullevojn i stedet for.
- Jeg synes rigtig godt om madordningen og det ser lækkert ud, men min datter er desværre ret kræsen.
- Det er godt at man ikke kan købe fastfood, men det er lidt for ambitiøst med alle de anderledes retter. Mere alm. dansk frokostmad.
- Der for langt mellem boden og klasseværelset og nogle gange låser læren klasselokalet så de skal spise på gangen og det er vidst ikke tilladt. Datteren går i 3. klasse og er for lille og skrøbelig til at mase sig frem i de lange køer i boden.
- Løber tit tør for det fortrukne.
- Et kantine lokale. Forskellige åbningstider. Større variation
- For meget hvedemel - mere substans. Mere rugbrød - flere råkost.
- Synes det er lidt dyrt - hvis børnene får eb 20'er med og en juice koster 6 kr. er der ikke meget tilbage til mad.
- Madpakker - meget flot og kulinarisk skolemad, men synes godt der måtte være noget mere madpakkeagtigt/dagligdags mad.
- Mindre kø. Længere spisepauser
- Gratis tilbud hver dag som i Sverige.
- Gratis skolemad ville kunne holde de store inden døre.
- Evt. samle-selv-retter.
- 50.. a. Mindre hvidt mel - også gerne rugbrød. Mit barn ville gerne købe mere hvis brødet var grovere.
- Fast, gratis mad. Ingen valgmuligheder. Portionerne er for små
- Ligevægt af svine-/oksekød. Mere mættende mad. Ikke så meget kage. Mere groft brød og rugbrød.
- Hvidt/lyst brød = ud - noget mere mættende mad. Tit for lidt - må vælge noget andet end det barnet gerne vil have. Synes det er for usundt - ikke super lækkert. Forslag: Grovbolle med et stykke kød, gulerod, agurk.
- Følge kostretningslinjer fra hjerteforeningen og den nye kostpyramide. Gerne mere rugbrød. Hvidt brød, kage, yoghurt og sukkerting skal væk.
- Elevindflydelse på menukortet ville være dejligt. De små er mere kræsne og det begrænser vores mulighed for at bruge skoleboden, fordi udvalget ikke passer til de små.
- slutning via nettet for at undgå at der bliver udsolgt. Kantine lokale.

- Fungere optimalt i forhold til de praktiske forhold i forbindelse med at have en skolebod.
- Hvis man kunne bestille hjemmefra kunne man måske undgå lang ventetid.
- Godt initiativ, men svingende kvalitet (kold mad som skulle være varm). Skal voksenstyres bedre. Indskoling skulle få maden bragt ud.
- Mere voksenstyring. Den "varme mad" skal være varm. De må så ofte få forkerte penge tilbage.
- Noget for at undgå kø.
- Lige som i Sverige, varm mad til alle.
- Mere voksenstyre. Maden er for kold!
- Gøres noget for at undgå køer.
- Der er lidt for mange boller. De skulle få risengrød igen.
- Bestilling og betaling over nettet.
- Mere øko
- Kvaliteten kunne være bedre. Den varme mad skulle være varmere.
- Bedre miljø at spise det i.
- Mere grovkost - flere fibre.
- Skulle være billigere
- For tit er der udsolgt.
- Mere fisk.
- For lille udvalg. For lidt vegetarmad.
- Ser ikke lækkert ud. For stor forskel på menuplan og virkelighed.
- Mere økologisk. Betale et halvt år for fast frokost. Mindre/intet religiøst mad.
- Mere rugbrød. Mere sundt mad
- Mindre udvalg, men bedre kvalitet. Lav mad der passer til omstændighederne.
- Kvaliteten er for dårlig/ ikke frisklavet.
- De er trætte af at stå i kø. For meget tid går med at stå i kø. Buffetmad a la kantine med længere åbningstid
- Mere suppe om vinteren.
- Fast mad hver dag til alle til månedlig betaling.
- For tit er der udsolgt. Mangler alt for ofte knive og gafler.
- Alle børn hver dag gratis. Ordentlig kantine/bedre spisemiljø. For meget kø
- Flere danske retter. Mere rugbrød
- Hver dag - fast pris.
- For lidt dansk mad.88. For tit udsolgt
- Mere spagetti/pasta. Mere mad fra forskellige lande
- Bestilling via nettet. Leveret som skole mælk.
- Maden skulle bringes ud til klasserne. Smager af plastik.
- Fast mad hver dag.
- Simplere mad/ ikke så mange ingredienser.
- Flere foccacia boller
- Mere info på nettet.
- Kantine med ansatte.
- Mere dansk mad.

OBS-punkter:

53. Nuanceringer fra gruppeinterview med forældre: Forhold som Skoleboden skulle gøre noget ved.

- Store problemer med kø og udsolgte varer – fravalgsgrund for nogle elever, der opfatter det som meget ubehageligt. Det er meget meget skuffende når retterne er udsolgte, børnene kan gå en hel uge og glæde sig. Komme i gang med internettet/og med kasseduks
- Større udvalg, gerne i forbindelse med bestilling via internettet
- Ville være dejligt med et specielt spiselokale til børnene.

2.15. Opsummering af undersøgelsens OBS-punkter

Eleverne

Valg og købsituation

- 43% af eleverne køber aldrig varm mad i skoleboden, 31% køber aldrig kold mad i skoleboden. Markant andel af 8.kl. elever der ikke spiser frokost i skolen (35%).
- Knap halvdelen af eleverne foretrækker at kunne skifte mellem at spise kold og varm mad til frokost, 1/4-del vil helst udelukkende spise varm mad.
- 3/4-del af eleverne foretrækker at spise deres frokost i klassen
- 35% vil helst kunne skifte mellem madpakke og mad købt i skoleboden, 29% foretrækker den mad de har med hjemmefra, mens 12% foretrækker mad fra skoleboden
- 80% af 8.klasses eleverne køber aldrig varm mad i skoleboden, 61% køber aldrig kold mad
- 1/4-del af eleverne angiver at de godt kunne tænke sig at kunne købe morgenmad i skoleboden.
- Knap halvdelen beslutter sig for køb ved skoleboden, 37% har besluttet sig hjemmefra
- Knap halvdelen vælger retter som de har smagt før, og som de ved smager godt, 1/4-del vælger nyt på baggrund af skolebodsplakaten, mens 10% begrundet købet med ”at det var bedste, der var at vælge imellem.
- 75% mener at det er nemt, at se hvad man kan vælge imellem på Skolebodsplakaten, 90% har set plakaten.
- 93% bruger ikke hjemmesiden www.skolebod.kk.dk
- 65% tillægger det betydning af de spiser sundt, mens 26% tillægger det betydning at det de spiser er økologisk. 19% ved ikke hvad økologisk betyder.
- 60% angiver at det ikke betyder noget for dem, om det kød de spiser er halal-slagt, 15% tillægger det betydning for de gerne vil spise halal-slagt kød, mens 6% tillægger det betydning fordi de ikke vil spise halal-slagt kød
- 65% angiver at begge deres forældre er født i Danmark.

Maden

- Bolle med pålæg er det mest populære, 62% angiver at det kan de meget godt/godt lide
- Rugbrød med pålæg er det tredje mest populære 54% angiver at det kan de meget godt/godt lide
- Varm mad med fisk er det mest upopulære, 26% angiver at det kan de meget godt/godt lide
- Gennemgående falder retterne i børnenes smag
- Foccaciabolle som det mest populære, Rejer i tomatsauce med pasta og bolle som det mest upopulære
- Udgangsinterviewene bekræfter det generelle positive billede, men viser også at der absolut er plads til forbedringer, det gælder specielt smagen af sandwichene og de lune retters udseende.
- Flere af ingredienserne måtte gerne være varme/varmere.
- Nogle synes ikke om brødet.

Tilfredshed og forslag til forbedringer

- 76% af de elever der benytter skoleboden er ”meget tilfredse/tilfredse” med skoleboden.
- 58% kunne godt tænke sig at der ikke var så lang kø ved skoleboden.
- 39% kunne godt tænke sig at portionerne var større.
- 44% ville gerne have mere tid til at deres mad. Behovet er størst i de små klasser

Nuancering fra gruppeinterviews med 3-6.kl elever:

Ros og ris:

- Stort engagement i skolebodsmaden - alle går højt op i hvad de spiser.
- Sovsen kan ikke varme den lune ret op, derfor er risene kolde.
- Gennemgående kritik af sandwichene, brødet er alt for vådt, blødt og svampet.
- Mange drenge oplever at portionerne er for små.

- Nogle er meget glade for supper
- Der har været gode pizzaer, men for sjældent
- Meget delt i forhold til om retterne er tilstrækkeligt krydrede; nogen ville gerne have at det smagte af meget mere, mens andre slet ikke kan lide når det er stærkt.
- Det kolde skal ikke være iskoldt.

Forslag til forbedringer af retterne

- Mulighed for selv at kunne krydre sin mad (forskellige krydderipakker ved boden)
- Mulighed for også at lene noget af det kolde, specielt Foccaciabollerne.
- Mulighed for selv at kunne vælge brød henne ved boden – gerne flere to boller, hvis man er meget sulten.
- Flere ”faste retter” (livretterne måtte gerne komme lidt hyppigere).
- Nogle er glade for rugbrød, men fravælger det i skoleboden fordi ”det får vi i madpakken og derhjemme”, meget åbne overfor ”rugbrødsboller”, som de kender fra supermarkedet.
- Vil meget gerne have mulighed for selv at kombinere måltidet
- Vigtig at eleverne klart kan se hvad menuerne indeholder, hader når indholdet er ”udefinerbart”.
- Flere ville meget gerne have Bagels

Forslag til forbedringer af logistik mv.

Ros og ris

- Tidskrævende ekspedition. Flere synes ikke at ”ekspedienterne er så gode til at regne - og langsomme”
- De oplever stress omkring spisesituationen, "man vil jo gerne nyde maden, og man vil også gerne have sit frikvarter".
- De store oplever at andre bliver forfordelt - lærere og de små kommer først til boden
- De store oplever ofte at der er udsolgte retter, når det er blevet deres tur til at købe ind.
- Pakkerne ser ikke indbydende ud og de er svære at åbne.

Forslag til forbedringer

- Mulighed for at kunne ekspedere flere køer på en gang.
- Ville meget gerne kunne bestille på forhånd via internet, hvis man så kunne springe køen over og hente mad til hinanden.
- Lidt længere spisepause

Specielt om de store elever

- 94% af 8.klasses eleverne går uden for skolen i frikvartererne flere gange om ugen
- 58% af 8. klasseseleverne køber frokost uden for skolen
- 50% af 8. klasseseleverne spiser frokost/eftermiddagsmad efter skole.
- 53% af 8. klasseseleverne mener skoleboden er for børn i de mindre klasser
- 57% af 8.klasseseleverne ville købe mere, hvis udvalget var anderledes
- 55% af 8.klasseseleverne ville købe mere, hvis det var billigere

Nuancering fra gruppeinterviews med 8. klasseseleverne

- Meget stor betydning at kunne gå udenfor i spisefrikvarteret, bruge sin ”ret” til at forlade skolen og stor social betydning at følges med kammeraterne
- Køber gerne bagerbrød, som godt nok ikke mætter, men så spiser man bare mere mad, når man kommer hjem fra skole. Foccaciaboller er også populære
- Stor bevidsthed om hvor meget det koster
- Opfatter skoleboden, som noget der er for de mindre elever
- Er for det meste glade for at kunne være i klassen i frikvarteret
- Skeptiske overfor eget spiseområde i tilknytning til skoleboden, men kunne være en mulighed, hvis også prisen på skolebodens produkter var de rigtige
- Ingen negative erfaringer med skolebodsmad (dog en enkelt, der havde hørt om fordærvet mad, og derfor principielt ikke ville spise mad fra skoleboden)

Forældrene

Brug af Køss

- 11% af forældrene angiver at deres barn køber frokost i skoleboden hverdag, 7% at de aldrig gør det
- Menuplanen bliver flittigt brugt, men ikke hjemmesiden.
- 40% af forældrene angiver at beslutning om køb i skoleboden bliver truffet i fællesskab med børnene, 25% at børnene bestemmer, mens 36% angiver at de selv bestemmer.
- Nuanceringer fra gruppeinterview, generelle vurderinger
 - Overordnet tilfredshed – børnene er generelt glade for maden og glæder sig til skolemaden.
 - Usikkerhed med hensyn til omfanget af salget af ”gamle vare”.
 - Købet af nye retter, inspirerer også familiernes madvaner. Eleverne vil også gerne prøve det herhjemme.
 - Børnene går højt op i maden og fortæller om gode og dårlige oplevelser. Flere elever har omtalt ”kolde ris” som et problem.
 - De lokale forretningsdrivende ”gør det vist også godt”, er en klar konkurrent for de store børn
 - Det varme bad er bedst i skoleboden
 - Børnene har spist mad i skoleboden, som de ikke har villet spise hjemme. Børnene kan lære nye retter at kende, fint.
 - Positive tilkendegivelser fra forældrene, som deres børn har fortalt om: Meget at vælge imellem, God plakat, God kage, Godt at kunne købe yogurth, God ris a la mande, God kage, God burgerbox, God chokoladekage, God chili con carne, Gode boller i karry, Er glad for sushien, Spinatbollerne er gode.
 - Negative tilkendegivelser fra forældrene, som deres børn har fortalt om, Kyllingen smager mærkeligt, Kyllingekødet mærkeligt, Risen ikke varm, Risen var kold, Mad med mug (har hørt om, men ikke set), Gulerodsbollen underlig.

Om madpakker og madpakkekultur

- 46% af forældrene angiver at de godt kan lide at smøre madpakker til deres børn, 31% at de ikke kan lide det.
- Nuancering fra gruppeinterview med hensyn til madpakker
 - Det vigtigste er at børnene får sund og varieret mad.
 - Skoleboden har et mangfoldigt tilbud – mere varieret end madpakken.
 - Børnene kan lære/vænne sig til ikke at have en madpakke med hjemmefra
 - Vil kun have mors madpakke
 - Madpakkerne bliver ulækre – også en kreativ madpakke mister friskheden. Hvis madpakken ”holdt” sig, ville madpakken blive spist.
 - Adgang til frisk frugt i klasseværelset på statens regning. – kunne måske betales af klassekassen.
 - Blandet holdning til at smøre madpakker, nogle hader det, andre hygger sig ved det. Delte meninger med hensyn til om madpakkerne helt skulle droppes.
 - Skolemadens ernæringsmæssige kvalitet vurderes i sammenligning med egne madpakker, nogle mener at den er ”ligeså god”, andre ”klart bedre”, Tilsvarende med udvalg, fra ”lige så godt som derhjemme” til ”klart bedre”.
 - Mit barn spiser mere grønt, når der er madpakke med hjemmefra. (frugt/grøntpose).
 - For nogle sikrer køb i skoleboden at maden bliver spist, modsat madpakken, der ofte smides i skraldespanden.
 - Skolemaden er mere varieret end min madpakke.
 - Jeg bliver selv så glad, når jeg laver en god madpakke.

Om økologi og halal-slagt kød

- 52% af forældrene angiver, at det betyder noget for dem, at det mad deres børn spiser i skoleboden er økologisk fremstillet
- 13 % tillægger det betydning, at kødet er halal-slagt, fordi de gerne vil have at deres børn skal spise halal-slagt kød, mens 9% tillægger det betydning, fordi deres børn ikke skal spise halal-slagt kød. For de resterende 76 % er det uden betydning.
- 18% af forældrene er ikke født i Danmark
- Stor spredning med hensyn til holdninger til halal-slagt kød

Om prisniveauet

- 20-25 kr. er det foretrukne prisniveau
- En opdeling mellem de forældre der har over/under 400.000.- i husstandsindkomst har ikke vist nogle markante forskelle med hensyn til hvor meget man er parat til at betale for skolebodsmaden.
- Nuancering fra gruppeinterviews om prisniveauet
 - Der må være familier som ikke har råd til at købe i boden – kan blive dyrt hvis man har mange børn
 - Hvis maden bliver spist er prisen ok.
 - Ville godt give lidt mere, hvis maden er ordentlig.

Om online-bestilling

- 33% forældrene angiver at de ville bruge et online-bestillingssystem, 16% at de måske ville gøre det, mens 49% ikke mener at de ville bruge det.
- Nuancering fra gruppeinterviews om online-bestilling
 - Vil ikke bruge det. Barnet vil gerne se maden inden køb. Man kan få lyst til andet end det bestilte.
 - Befriende at kunne bruge nettet.
 - Maden kunne uddeles af klassedukse
 - Vil gerne selv kunne se maden inden køb – forestiller mig at mit barn vil det samme.
 - Vil bruge nettet. Mit barn meget specifik og vil derfor spise det bestilte.
 - Rart at se maden inden man beslutter sig. Forestiller mig også at lugten fra boden kan påvirke lysten til, hvad man skal spise.
 - Rigtig god ide. Undgå udsolgt.
 - God ide. Tror at børnene vil "holde" og glæde sig til det bestilte mad.
 - Fordele/ulemper ved have penge med.
 - Frikvarteret er også meget vigtigt – vil blive fredet ved bestilling på nettet Meget stor interesse for on-line-bestillingssystem. De negative motiverer det i "at børnene gerne vil vælge i forbindelse med det konkrete indkøb", men udtrykker dog stor tvivl. For de positive spiller det en stor rolle, hvis man kan undgå "udsolgte vare" og modvirke stress i købsituationen. Henvisning til Tune kommune, hvor maden deles rundt ligesom med mælken.

Generel tilfredshed og forslag til forbedringer

- Forældretilfredsheden med prisniveauet: 46% meget tilfredse, 49% tilfredse.
- Forældretilfredsheden med udvalget af mad: 31% meget tilfredse, 58% tilfredse.
- Forældretilfredsheden med kommunikationen: 23% meget tilfredse, 64% tilfredse.
- Forældretilfredsheden alt i alt: 29% meget tilfredse, 66% tilfredse.
- Nuanceringer fra gruppeinterview med forældre: Ting som Skoleboden skulle gøre noget ved.
 - Store problemer med kø og udsolgte vare – fravalgsgrund for nogle elever, der opfatter det som meget ubehageligt. Det er meget meget skuffende når retterne er udsolgte, børnene kan gå en hel uge og glæde sig. Komme i gang med internettet/og med kasseduks
 - Større udvalg, gerne i forbindelse med bestilling via internettet
 - Ville være dejligt med et specielt spiselokale til børnene.

ooo000ooo

3. Sammenfatning og anbefalinger

I det følgende gives en sammenfatning af hovedpointerne fra undersøgelsen, og der opstilles anbefalinger til opfølgende initiativer. Pointerne er udvalgt, således at der kun er medtaget forhold, der bør give anledning til opfølgende handling. For en mere bred nysgerrighed henvises til det foregående kapitels gennemgang af resultaterne.

I. Generel tilfredshed - en cadeau til både beslutningstagere og dem, der har stået for gennemførelsen

Der er grund til indledningsvist at understrege, at både idéen om at oprette en skolemadsordning og gennemførelsen af projektet er blevet meget positivt modtaget. Man opfylder et åbenlyst behov og man gør det med hensyn til produktsortiment på en måde, der i de store træk har ramt rigtigt. Man har – med andre ord – fat i den lange ende, når man skal videreudvikle tilbuddet.

De mange kritiske bemærkninger og forslag til forbedringer må derfor ikke overskygge det faktum, at både forældre og børn overordnet set er meget glade for tilbuddet.

- Det letter hverdagen for familierne, når man ikke behøver at smøre madpakke
- Det forøger variationen i frokosten
- Det motiverer elvernes interesse for forskelligartet mad og mad i det hel taget
- For nogen sikrer det at eleverne overhovedet får spist frokost (de, der ofte smider madpakken ud)

At der trods de positive tilbagemeldinger ikke sælges mere i skoleboderne skyldes to centrale forhold, som det er meget vanskeligt at ændre på i skolebodsregi. Det gælder:

- en stærk ”madpakkekultur”, der betyder, at man ikke ønsker at erstatte indkøb i skoleboden med at smøre madpakker, men derimod er meget glade for at kunne kombinere de to
- at de store elever (7.-10. klasse) er meget svære at nå, fordi de prioriterer brugen af deres ret (frihed) til at forlade skolen i frikvarteret meget højt

Med denne indledning over til nogle af de forbedringer, som undersøgelsen har vist, der bør tages fat på.

II. Stærkt behov for bedre logistik; online-bestilling vil være den optimale løsning, men vil stille store krav

Over halvdelen af børnene mener, at der er for lange køer ved skoleboden, og en tilsvarende andel nævner, at de ikke har tid nok til at spise deres mad. Billedet bekræftes af såvel udgangs- som gruppeinterviewene.

For de større børns vedkommende med den tilføjelse at de også ofte har oplevet, at retterne var udsolgte, når de endelig kom frem. Det opleves som meget skuffende, specielt hvis der er tale om retter, som de har glædet sig til at spise.

Den stressende indkøbssituation nævnes også af forældrene som et alvorligt problem. Nogle nævner endda, at de helt fravælger at bruge skoleboden af den grund.

Det umiddelbare svar på en løsning af dette problem ville være at give eleverne en længere spisepause; 15-20 minutter er ikke lang tid til at spise sin frokost - hverken for børn eller voksne og uanset om man bare skal spise sin egen madpakke eller hente maden i skoleboden (det skal bemærkes, at hvis man vælger at udvide spisepausernes længde, behøver det ikke ske på bekostning at ændre i lektionernes tidsudstrækning, men kunne gøres ved en udvidelse af skoledagens længde, så eleverne fx fik 10 minutter senere fri om eftermiddagen).

Uanset om man vælger at udvide spisepausernes længde, vil det imidlertid ikke være tilfredsstillende, at afviklingen af salget i skoleboderne tager så lang tid og opleves som stressende, ligesom situationerne med udsolgte varer skal minimeres mest muligt.

I den forbindelse kan introduktionen af et online-bestillingssystem og betalingssystem vise sig at blive lidt af et columbus-æg.

Bestillingssystemet vil åbne for mange muligheder både med hensyn til salgslogistik og sortimentsnuancering. Med afsæt i undersøgelsens tilbagemeldinger skal nævnes:

I forhold til logistik:

- Ved forudbestilling kan retterne gøres klar, så de umiddelbart kan afhentes
- Der kan oprettes en særlig kø for forudbestilte retter (fx VIP-køen!)
- Eleverne kan hente til hinanden (evt. med fast "duks" ligesom det i dag sker med mælk/juice)
- Man udgår kontanterne ved betalingen

I forhold til sortimentet skal tilføjes muligheden for:

- Valg mellem store/små portioner
- Udvidelse af sortiment og mere fleksibel menustruktur
- Mulighed for løbende feedback og online-dialog

I forhold til betaling:

- Online-betaling åbner mulighed for rabatordninger ved hyppige køb (fx ved flere børn)
- Online-betaling åbner mulighed for prisnedsættelse/betalingsbortfald, fx efter de kriterier, der allerede gælder betaling i daginstitutionerne.

Der er imidlertid nogle forhold, som man skal holde sig for øje ved introduktionen af online-bestillingssystemet.

1. Mange elever, der godt kan lide at vælge foran boden

For det første at undersøgelsen har vist, at det for mange af eleverne har stor betydning, at de kan stå og vælge deres indkøb foran boden. Det er også den helt centrale begrundelse for, at knap halvdelen af forældrene ikke tror, at de vil bruge et sådan online-bestillingssystem. Det er ikke med sikkerhed til at vide, hvorvidt – og i hvilket tempo - de fordele, der åbner sig ved online-bestilling, vil eliminere denne skepsis.

2. Det skal være muligt at forudbestille pr. ordreseddel

Det bliver også nødvendigt at arbejde med et parallelt papirbaseret forudbestillingssystem, fordi der fortsat er en andel, der ikke har adgang til internettet (andelen er ikke identificeret i denne undersøgelse, men den vurderes til at ligge på omkring 20 %). Det kunne fx ske ved, at skolebibliotekaren eller den skolebodsansvarlige indtaster bestillingen.

Det skal i denne forbindelse nævnes, at andelen af nydanske forældre, der angiver, at de ikke vil bruge et online-bestillingssystem er markant større end for de gammeldanske forældre (62 % vs. 46 %). Det peger på, at der i givet fald kunne overvejes en særlig indsats over denne gruppe.

3. Forældre og elever kender og bruger ikke hjemmesiden i dag

Hverken forældre eller elever kender hjemmesiden www.skolemad.kk.dk. Det er der gode grunde til, for de har ikke skullet bruge den til noget. Væsentligst fordi skolebodsplakaten så udmærket har hidtil har formidlet menuplanerne, og brugerne har vænnet sig til at have den hængende på køleskabsdøren.

Det udgør i sig selv ikke noget problem, man skal blot være opmærksom på, at tiden der går, inden forældrene og deres børn begynder at bruge systemet, vil være længere, end hvis de i forvejen havde været vant til at bruge hjemmesiden, samt at der skal gøres en ekstra formidlingsmæssig indsats.

4. Meget at vinde – men også meget at tabe, hvis online-bestillingssystemet ikke virker

Ligeså meget, der er at vinde ved introduktionen af et online-bestillingssystem, ligeså meget er der at tabe, hvis ikke systemet virker, når det introduceres.

Der er meget få skud i bøssen, når det drejer sig om introduktion af nye borger-rettede it-baserede selvbetjeningssystemer – duer det ikke, betyder det både massiv kritik fra forældreside, og det vil tage meget lang tid at få de potentielle brugere tilbage. Det sammenlignelige kvalitetsniveauet fra andre selvbetjeningstjenester er desuden efterhånden blevet ganske højt (sml. fx med home-banking, bibliotek.dk, rejseplan.dk og lign.).

Det kan derfor ikke kraftig nok understreges at systemet fra dag 1, såvel teknisk som brugervenligheds-mæssigt skal være 100% i orden.

For at sikre det anbefales følgende:

- a) Undlad offentligt at udmelde en lanceringsdato, før systemet i praksis er blevet testet (det forhindrer selvfølgelig ikke, at man har interne deadlines).
- b) Gennemfør test med eksterne brugere (forældre/børn fra målgruppen). Det gælder i særdeles den afsluttende test, men også gerne undervejs i en form af brugervenlighedstest (kan gennemføres på en økonomisk overkommelig måde).
- c) Vær kritisk ved valg af funktionaliteter; hellere parkere nogle af de gode ideer til en fase 2 eller 3, for i stedet at begynde mere beskedent med det, man med sikkerhed ved, at man kan håndtere. Man skal dog ved valg af it-plattform, så vidt det overhovedet er muligt, sikre sig at systemet vil kunne udvides med nye funktionaliteter uden væsentlige meromkostninger.
- d) Forvaltningen skal sikre, at den selv besidder den nødvendige it-projektledelsesmæssige kompetence.
- e) Endelig skal også behovet for tilstrækkelige ressourcer nævnes. God vilje og professionel omhyggelighed er vigtigt, men gør det sjældent alene. Derfor må indsatsen ikke underbudgetteres.

5. Meget at vinde – men også meget at tabe, hvis produktionssystemet ikke virker

Parallelt til den omhyggelighed, der vil kræves ved udviklingen af den it-baserede del af systemet, vil også forholdene ved selve produktionen og distributionen af maden stille store krav.

I den forbindelse skal nævnes:

- a) Det vil være afgørende at få inddraget produktionspersonalet i en åben dialog om, hvad der umiddelbart kan gennemføres, og hvad der eventuelt må udskydes til senere faser. Det gælder både ifht. sortiment og distributionslogistik.
- b) Online-bestillingssystemet bør tilrettelægges, så mulighederne for løbende og overskuelig salgs-feedback tilgodeses.
- c) Alle beslutninger om sortimentsændringer og udvidelser skal underlægges en realistisk cost-benefit-analyse.
- d) Det vil være en god idé at sikre, at produktionspersonalet kan få ekstern sparring ved arbejdstilrettelæggelse og produktudvikling. Som produktionsansvarlig vil man ofte være tilbøjelig til at se de mange barrierer frem for mulighederne, mens man fra forvaltningsside – som ordregivende myndighed – ofte vil være i en ”bestiller-position”, der gør at man har svært ved at acceptere begrænsninger, selvom disse reelt er fagligt bestemte.

- e) Endelig skal nævnes, at det også er nødvendigt at inddrage de skolebodsansvarlige i processen. Det bliver i den sidste ende dem, der fortsat skal stå for den daglige afvikling på skolerne.

Følges disse anbefalinger, vil der være al mulig grund til at tro, at introduktionen af et online-bestillingssystem vil blive en stor succes til stor glæde for både eleverne og deres forældre.

III. Konkrete behov for forbedringer af maden, flere ”lavthængende frugter”

Det fremgår af undersøgelsen, at man langt hen af vejen har ramt rigtigt ved det nuværende sortiment.

Af de 13 retter undersøgelsen har omfattet har mere end halvdelen af eleverne for syv af dem angivet at dem kan de ”meget godt/godt lide”, 3 retterne ligger mellem 40-50%, mens kun 3 retter scorer lavere.

Dette grundlæggende positive billede bekræftes både af udgangs-, telefon- og gruppeinterviews. Der er derfor ikke med baggrund i undersøgelsen grund til at tænke helt nyt i forhold til udvalget. Og dermed heller ikke grund til at antage, at man ved at *ændre* sortimentet i radikal forstand ville kunne forøge salget i skoleboderne.

Derimod vil det løbende være relevant at være åben overfor at kunne *udvide* sortimentet (jf. perspektiverne ved online-bestilling som nævnt ovenfor). Der er elever, der gerne vil have ”at maden smagte af mere”, men der er også dem ”der hader når det er for stærkt”, der er elever der elsker ”sushi”, men der er også dem, der ”hader det”. Der er nogle der godt kan lide at prøve nyt, men der også dem, der holder sig trofast til det, de kender i forvejen.

Undersøgelsen har dog også udpeget nogle helt konkrete områder, der umiddelbart bør tages fat om. Det gælder:

- a) Sandwich- og bollebrødet. Det opleves helt gennemgående som for vådt og svampet
- b) Det opleves som et gennemgående problem, at risene er for kolde, når de serveres som tilbehør (idéen om at den opvarmede sovs, skulle kunne varme risene op, holder ikke i praksis)
- c) De kolde Foccaciaboller er alt for kolde - ”is-kolde”.

Herudover er der så peget på nogle initiativer, som umiddelbart burde kunne gennemføres:

- a) Mulighed for at eleverne selv kunne tage krydderipakker (salt/peber/chili/karry/andet spændende).
- b) Selv at kunne vælge mellem forskellige tilbehørsboller - også gerne grove og gerne to stk., hvis man er meget sulten (det kunne overvejes at indgå en aftale med nogle af de private brødproducenter).
- c) Mulighed for at kunne få varmet Foccaciabollerne (evt. selv at kunne gøre det).

IV. Justeret menustruktur vil gøre stor lykke

Inden man går i gang med at ændre den nuværende menustruktur (med opdeling i a. Lige/Ulige uger, b. Dagens ret, c. Hele ugen og d. Hver dag) skal man være opmærksom på, at såvel elever som forældre har vænnet sig til denne opdeling, bruger den flittigt og samstemmende finder den overskuelig. Man skal derfor være forsigtig med at ændre strukturen væsentligt.

Det er dog et udbredt ønske blandt eleverne, at de ikke skulle vente så lang tid på de mest populære retter (14 dage). Med tanke på ønsket om at sikre alsidighed og animere eleverne til at prøve nye retter, ville det ikke være rigtigt blot at indsætte livretterne (fx lasagnen) som fast menupunkt, men fx som valgmulighed i en given uge eller tilbyde valgmulighed mellem to varme retter på de enkelte dage.

Indførelsen af online-bestillingssystemet bør endvidere kunne give hurtig feed-back på produktinteresse til gavn for den løbende sortimentsjustering.

V. De store elever er umiddelbart svære at nå

Undersøgelsen har vist at de store elever (7-10. klasse) kun i meget begrænset omfang køber mad i skoleboden. 80% af 8.klasseseleverne angiver, at de aldrig køber varm mad.

Den helt dominerende årsag er, at de bruger deres mulighed for at forlade skolen i spisefrikvarteret og kombinerer det med indkøb frokost (eller det der ligner) udenfor skolen. Bliver de ikke mætte, spiser de mere mad, når de kommer hjem

Medvirkende til at de ikke bruger skoleboden er, at de opfatter den som noget ”for de mindre klasser”

Undersøgelsen har ikke kunnet identificere nogle initiativer, der med sikkerhed ville kunne ændre denne tilstand.

I et vist omfang må det anses for sandsynligt, at mange af de yngre elever, der i dag bruger skoleboden, vil holde fast også, når de bliver større. Det vil kun tiden kunne vise.

Der er dog ingen grund til helt at afskrive gruppen af større elever. Nedenfor følger nogle forslag, som det som forsøg kan anbefales at afprøve på nogle skoler. Det gælder:

- a) Periode med rabat for elever på udskolingsniveau, fx som ”Udskolingsuge i skoleboden”. Ifølge undersøgelsen er de store elever meget prisbevidste, og kan de spare noget ifht. til den lokale bager/grill, vil det være motiverende for at prøve noget nyt.
- b) Den tidligere forslåede mulighed for selv at kunne lunde Foccaciaboller og lign. vil også falde i meget god jord hos de store elever.
- c) Endelig bør det overvejes at indrette et særligt Caféområde i tilknytning til skoleboden specielt for de store elever. Det bør som udgangspunkt kun ske på en eller to skoler, hvor også eventuelle andre socialfaglige forhold taler for det, og hvor det i øvrigt vil være overkommeligt økonomisk og lokalemæssigt. Denne del bør først gennemføres efter en nøjere vurdering.

VI. Ikke grund til ændringer i forhold til øko-vare og halal-slagtning

Forældrene deler sig i to nogenlunde lige store grupper med hensyn til, om det betyder noget for dem af råvarerne i skoleboden er økologiske. Der er altså ikke tale om et massivt forældrekrav.

Med hensyn til om det betyder noget at kødet er halal-slagt svarer 80% benægtende, 13% at det betyder noget for dem, fordi deres børn gerne skal spise halal-slagt kød og de resterende, fordi de ikke skal.

Det er ikke overraskende, at andelen af ny-danskere (defineret ved at en af forældrene ikke er født i Danmark) for hvem det betyder noget, at kødet er halal-slagt, er større end for ”gammel-danskerne” (57% vs. 3%).

Af de, der har angivet at det betyder noget for dem at kødet er halal-slagt, fordi de *ikke* vil spise halal-slagt kød, angiver 60% at det skyldes at de anser det for dyrplageri (det skal dog bemærkes at der hér er tale om et meget lille procentgrundlag, med deraf følgende stor usikkerhed). Det kan dog give anledning til at overveje om man kommunikationsmæssigt skal sørge for at få understreget at halal-slagtningen foregår på en måde, der ikke adskiller sig fra ordinær slagtning med hensyn til omfanget af dyrplageri.

VII. Vigtigt at kommunikationen til forældrene vægter det ernærings- og hygiejnemæssige

Telefoninterviewene med forældrene såvel som det opfølgende gruppeinterview har vist, at der består en betydelig usikkerhed med hensyn til, om frokosten er ernæringsmæssig rigtig sammensat. På den baggrund bør de ernæringsmæssige forhold omkring maden pointeres tydeligere i kommunikationen.

Et andet forhold knytter sig til tilstedeværelsen af fordærvede varer (mug på brødet). Det er både et emne, der er kommet op under forældre- og elevinterviews.

Det skal bemærkes at det ikke har været muligt at snakke med nogen, der selv havde oplevet det, men udelukkende med nogle, som havde det andenhånds.

Pointen hér er ikke at vurdere omfanget af sådanne eventuelle tilfælde af manglende kvalitetskontrol (må forventes 100% i orden), men derimod at selv meget få tilfælde kan bliver til myter og vandrehistorier med en meget stor negativ effekt for den fremtidige brug af skoleboden.

Det er derfor for det første vigtigt, at forældrene er velorienterede om hygiejne procedurerne (herunder også at der altid er en voksen-ansvarlig tilstede i boden). Dernæst skal børnene også vide, hvad de skal gøre, *hvis* det skulle ske, at de får noget mad, der ikke er i orden.

VIII. Afsluttende replik om afviklingen af undersøgelsen

Afslutningsvis er der – på vegne af hele holdet bag undersøgelsen - grund til at fremhæve de mange positive reaktioner, vi har fået fra såvel elever som forældre undervejs i processen. De har været glade for ”at blive hørt” og er gået til opgaven med at besvare spørgsmål med stor entusiasme.

Det gælder lige fra elevernes udfyldelse af spørgeskemaerne over udgangsinterviewene og de efterfølgende gruppeinterviews. Og det gælder i særdeleshed – og særlig bemærkelsesværdigt i undersøgelsessammenhæng – telefoninterviewene med forældrene. Forældrene har været meget imødekommende, hvilket kan tages som udtryk for stor interesse for deres børns dagligdag i skolen og en glæde ved at blive taget på råd.

Frem for at opfatte den gennemførte undersøgelse som ”en ordinær tilfredsundersøgelse”, kan den i lige så stor udstrækning tænkes som en ”systematiseret dialogproces” mellem beslutningstagere, forvaltning, de enkelte skoler og sidst - men ikke mindst - eleverne og deres forældre.

En proces, der med afleveringen af denne rapport forhåbentligt har givet et resultat, der kan bruges til noget praktisk i udviklingen af skoleboden til glæde for eleverne og deres forældre!

ooo000ooo

Bilag

Bilag a. Om gennemførelsen af undersøgelsen og metodiske bemærkninger

a. Om den praktiske gennemførelse af undersøgelse

Undersøgelsen, der gennemført i uge 40 (spørgeskemadel) og uge 43-44 (udgangsinterviews og forældreinterviews.) har omfattet:

b. Elevundersøgelse spørgeskemadel

- Undersøgelsen har omfattet eleverne i 3. 6. og 8. klasse.
- Spørgeskemaerne er udfyldt af eleverne i deres klasselokaler under vejledning af en konsulent.
- Undersøgelsen har omfattet 600 elever (jf. klasselister). Disse har været fordelt på fire repræsentativt skoler (Enghave Plads Skole, Holberg Skolen, Kirsebærhaven Skole og Vanløse Skole)
- Antal udleverede spørgeskemaer: 528 (10 % fravær)
- Antal besvarede spørgeskemaer: 528, heraf: 3. klasse: 180, 6. klasse: 179, 8. klasse: 162
- Benytter skoleboden: 402, Benytter aldrig skoleboden: 126
- Antal 8. klasse elever i alt: 162. Heraf benytter skoleboden: 80, Benytter aldrig skoleboden: 82
- Antal spørgeskemaer hvor klassetrin ikke er angivet: 7

c. Elevundersøgelse, udgangsinterviews

- Interviewene er gennemført umiddelbart efter at eleverne har købt noget i skoleboden. De fleste interviews er gennemført i klasselokalet, imens eleverne spiste.
- Der er gennemført 80 interviews, ligeligt fordelt mellem Enghave Plads Skole og Kirsebærhaven Skole
- Interviewene er sket på baggrund af en registrant, der både indeholdt en kvantitativ og en kvalitativ del.

d. Elevundersøgelsen, gruppeinterviews

- Der er gennemført 3 stk. gruppeinterviews med eleverne, fordelt på 3-4. kl., 5-6 kl. og 8. kl. Antallet af deltagere har været 9, 10 og 6 deltagere.
- Eleverne er udvalgt på baggrund af besvarelser fra udgangsinterviewene, så der er sikret spredning med hensyn til køn, præferencer for skolebodens mad, samt etnicitet. For 8. klassernes vedkommende desuden omfang af indkøb uden for skolen.
- Under interviewene har der udover konsulenten deltaget en referent, der har noteret de forskellige synspunkter fra eleverne.

e. Forældreundersøgelse, telefoninterviews:

- Der er gennemført 150 telefoninterviews med forældrene fra Kirsebærhaven og Enghave Plads Skoler.
- Forældrene er blevet kontaktet på baggrund af telefonlister, der er udleveret af skolerne. Der er tilstræbt spredning med hensyn til hvilke klassetrin de pågældendes børn går i.
- Ved flere børn er valgt det barn, der oftest benytter skoleboden.
- I de tilfælde hvor det har været ubelejligt med et interview er forældrene – efter aftale blevet genkontaktet. 92% af de kontaktede forældre har ønsket at deltage i interviewet.
- Spørgguiden har både indeholdt en kvantitativ og en kvalitativ del.

f. Forældreundersøgelsen, gruppeinterviews

- Der er gennemført 1 stk. gruppeinterviews med forældre fra Enghave Plads skole. Der deltog 9 forældre
- forældrene blev udvalgt på baggrund af besvarelser fra telefoninterviewene, så der er sikret spredning med hensyn til præferencer brug af online-bestillingssystem, præferencer for skolebodens mad, samt etnicitet.
- Under interviewene har der udover konsulenten deltaget en referent, der har noteret de forskellige synspunkter fra forældrene.

g. Udvælgelse af skolerne

Med henblik på at sikre at elev- og forældregrundlaget for de udvalgte skoler er repræsentativt for samtlige kommunens folkeskoler er anvendt følgende kriterier for udvælgelsen:

- **Gens. fordeling ifht. til salgstal for skoleboden sammenlignet med samtlige skoler**
- Elev total: 23 % (gns. skoler: 23 %), Forældre/elev udgangsint: 24 % (gns. skoler: 23 %)
- **Gens. fordeling med hensyn til antallet af to-sprogede elever sammenlignet med samtlige skoler** (Elev total: 25 % (gns. skoler: 31 %), Forældre/elev udgangsint.: 28 % (gns. skoler: 31 %)
- **Spredning med hensyn til om eleverne har adgang til spiseareal i tilknytning til skoleboden**
- (Elev total: Uden spiseareal: Enghave Plads/Holbergskolen/Kirsebærhaven. Med spiseareal: Vanløse)
- **Gens. fordeling med hensyn til forældrenes indkomst, sammenlignet med gennemsnittet for kommunen (grundskoledistrikter)**
- Elev total: Bruttoindkomst: kr. 214.000.- (gns. kommunen: kr. 213.000.-), Forældre/elev udgangsint.: Bruttoindkomst: kr. 209.000.- (gns. kommunen kr. 213.000.-)
- **Gens. fordeling med hensyn til forældrenes uddannelsesmæssige baggrund (grundskoledistrikter)** Elev total: Forældre m. grundskole/bachelor+: 29/13 % (gns. hele kommunen: 29/15 %), Forældre/elev udgangsint.: Forældre m. grundskole/bachelor+ : 31/14% (gns. hele kommunen: 29/15 %)

Der er efterfølgende foretaget sammenligninger mht. indtægt (over/under 400.000), uddannelsesmæssig baggrund (lang og mellemlang videregående udd./kort og derunder), etnicitet (født i Danmark). Der er med undtagelse af nedenstående ikke noteret statistiks signifikante forskelle mellem de nævnte undergrupper.

- Flere nydanskere, som ikke ville bruge internet-bestilling (62 % vs. 46 %) og som foretrækker Halalslagt kød (57 % vs. 3 %)
- Flere højtuddannede, som spiser morgenmad med deres barn hver dag (64 % vs. 43 %)
- Flere lavtuddannede, som aldrig laver mad/bager sammen med deres barn (22 % vs. 5 %)
- Flere gammeldanskere i indkomstgruppen over 400.000.- (59 % vs. 21 %)
- Flere gammeldanskere i gruppen med mellemlang og lang videregående udd. (51 % vs. 34 %)

Der er også med henblik på at sikre, at der ikke har været markante forskelle i forhold til oplevelserne af om der er tid nok til at spise sin mad foretaget en sammenligning mellem de involverede skoler med hensyn til elevernes oplevelse af ”manglende tid til at spise maden” henholdsvis oplevelsen af at ”der er for lang kø”. Fordelingen er som følger :

Kirsebærhaven Skole: 48 %/46 %

Enghave Plads Skole 36 %/38 %

Holbergskolen: 62 %/40 %

Vanløse Skole: 51 %/52 %

Ovenstående forhold er alene omtalt i rapporten, i den udtrækning de er tillagt betydning for undersøgelsens konklusioner.

h. Validitet (gyldighed)

Samlet set anses undersøgelsen og dens konklusioner at hvile på et validt datagrundlag. Det skyldes

- at der sikret ensartethed i respondenterne fortolkning af spørgsmålene,
- den repræsentative udvælgelse af skoler
- den efterfølgende dataanalyse med hensyn til demografiske baggrundsvARIABLE,
- den undersøgelsesprocessuelle fremadskridende kombination mellem kvantitativ og kvalitativ metodik, dvs. at besvarelser fra spørgeskemadelen efterfølgende har kunnet nuanceres kvalitativt, for endeligt at blive underlagt en sammenfattende analyse.

Det har ikke været muligt at vurdere undersøgelsesresultaternes pålidelighed ved sammenligning med andre tilsvarende undersøgelser i og med at sådanne ikke er gennemført.

ooo000ooo

Bilag b. Dataoversigt: Elevundersøgelse, spørgeskema

Antal elever omfattet af undersøgelsen, jf. klasselister: 600

Antal udleverede spørgeskemaer: 528 (10 % fravær)

Antal besvarede spørgeskemaer: 528

Heraf:

- 3. klasse: 180, 6. klasse: 179, 8. klasse: 162
- Benytter skoleboden: 402, Benytter aldrig skoleboden: 126
- Antal 8. klasse, Benytter skoleboden: 80, Benytter aldrig skoleboden: 82
- Antal spørgeskemaer hvor klassetrin ikke er angivet: 7

Spørgsmål	Procentfordeling				
	I alt	I alt ekskl. de elever, der aldrig køber i skoleboden	I alt 3. klasse	I alt 6. klasse	I alt 8.klasse
1. Hvilken skole går du på?	99,2%	99,3%	99,4%	100,0%	99,4%
Kirsebærhavens Skole	28,6%	28,3%	30,7%	29,6%	25,5%
Enghave Plads Skole	19,9%	17,3%	19,0%	21,2%	19,3%
Holbergskolen	29,6%	32,8%	23,5%	31,8%	34,8%
Vanløse Skole	22,0%	21,6%	26,8%	17,3%	20,5%
2. Er du dreng eller pige?	98,9%	98,8%	99,4%	100,0%	98,8%
Dreng	47,9%	43,3%	49,7%	39,7%	54,4%
Pige	52,1%	56,7%	50,3%	60,3%	45,6%
3. Hvilken klasse går du i?	98,7%	98,5%	100,0%	100,0%	100,0%
3. klasse	34,6%	38,1%	100,0%	-	-
6. klasse	34,4%	41,7%	-	100,0%	-
8. klasse	31,1%	20,2%	-	-	100,0%
4. Spiser du frokost i skolen?	98,7%	98,8%	98,9%	99,4%	98,8%
Ja, hver dag	57,6%	61,7%	75,3%	66,3%	27,5%
Ja, men ikke hver dag	29,4%	32,7%	20,8%	30,9%	37,5%
Nej	13,1%	5,5%	3,9%	2,8%	35,0%
5. Hvem bestemmer, om du skal købe mad i skoleboden?	98,5%	98,8%	99,4%	98,9%	98,2%
Det bestemmer jeg selv	52,7%	45,6%	33,0%	45,8%	81,8%
Det bestemmer mine forældre	18,1%	20,4%	32,4%	15,8%	4,4%
Det bestemmer vi i fællesskab	29,2%	34,0%	34,6%	38,4%	13,8%
6. Kan du bedst lide at spise varm eller kold mad til frokost i skolen?	98,3%	98,3%	100,0%	98,3%	96,9%
Varm mad	25,6%	24,8%	32,2%	18,2%	26,1%
Kold mad	12,9%	12,7%	14,4%	13,6%	9,6%
Begge dele	42,8%	46,8%	37,8%	50,0%	42,0%
Ved ikke	18,7%	15,7%	15,6%	18,2%	22,3%
7. Hvor vil du helst spise din frokost?	97,7%	97,3%	98,9%	98,3%	96,3%
I klassen	75,2%	80,6%	84,8%	86,4%	50,6%
Ved skoleboden	4,8%	5,1%	3,9%	9,1%	1,3%
I skolegården	5,8%	6,6%	10,7%	3,4%	3,2%
Spiser ikke frokost i skolen	14,2%	7,7%	0,6%	1,1%	44,9%
8. Hvilken slags frokost kan du bedst lide?	96,0%	96,0%	96,1%	98,9%	92,6%
Frokost som jeg har med hjemmefra	29,4%	26,2%	40,5%	31,1%	11,3%
Frokost som jeg har købt i skoleboden	11,8%	15,0%	19,1%	13,6%	2,0%
Skifte mellem frokost som jeg har med hjemmefra og frokost som jeg har købt i skoleboden	35,3%	45,9%	38,2%	54,8%	10,7%
Frokost som jeg har købt uden for skolen (kun 8. kl)	18,0%	10,1%	1,2%	0,6%	59,3%
Jeg spiser slet ikke frokost på skolen	5,5%	2,8%	1,2%	0,0%	16,7%
9. Køber du varm mad i skoleboden?	97,7%	97,0%	98,9%	98,9%	95,1%
Ja – meget ofte (flere gange om ugen)	6,0%	7,9%	12,4%	3,4%	2,0%
Ja – nogle gange (ca. én gang om ugen)	22,9%	30,3%	31,5%	28,8%	5,2%
Ja – men ikke så tit (mindre end én gang om ugen)	28,3%	37,4%	28,7%	37,3%	18,2%
Nej – aldrig	42,8%	24,4%	27,5%	30,5%	74,7%

Spørgsmål	Procentfordeling				
	I alt	I alt ekskl. de elever, der aldrig køber i skoleboden	I alt 3. klasse	I alt 6. klasse	I alt 8.klasse
10. Køber du kold mad i skoleboden?	97,0%	96,0%	95,0%	98,3%	98,2%
Ja – meget ofte (flere gange om ugen)	11,7%	15,5%	13,5%	16,5%	5,0%
Ja – nogle gange (ca. én gang om ugen)	25,6%	33,9%	32,2%	31,3%	13,2%
Ja – men ikke så tit (mindre end én gang om ugen)	31,5%	41,7%	31,6%	40,3%	20,8%
Nej – aldrig	31,3%	8,8%	22,8%	11,9%	61,0%
11. Køber du andet end mad i skoleboden (drikke, frugt, snack)?	98,5%	98,0%	97,8%	100,0%	98,2%
Ja – meget ofte (flere gange om ugen)	10,8%	14,2%	14,2%	12,9%	4,4%
Ja – nogle gange (ca. én gang om ugen)	25,4%	33,5%	29,6%	34,1%	10,7%
Ja – men ikke så tit (mindre end én gang om ugen)	26,4%	34,8%	29,0%	31,8%	18,2%
Nej – aldrig	37,5%	17,5%	27,3%	21,2%	66,7%
12. Hvad kan du godt lide at spise til frokost?					
12.1. Varm mad med sauce og ris	98,1%	97,8%	96,7%	98,9%	99,4%
a. Det kan jeg meget godt lide	16,6%	18,3%	21,3%	14,1%	12,4%
b. Det kan jeg godt lide	34,6%	35,9%	28,7%	42,9%	32,3%
c. Det kan jeg ikke så godt lide	14,7%	14,5%	9,2%	18,1%	17,4%
d. Det kan jeg slet ikke lide	13,7%	11,7%	17,2%	9,0%	14,9%
e. Det ved jeg ikke	20,5%	19,6%	23,6%	15,8%	23,0%
12.2. Varm mad med sauce og pasta	98,1%	98,0%	96,1%	100,0%	98,2%
a. Det kan jeg meget godt lide	19,9%	21,1%	28,9%	14,5%	14,5%
b. Det kan jeg godt lide	37,3%	39,1%	28,3%	48,0%	35,9%
c. Det kan jeg ikke så godt lide	16,2%	16,8%	14,5%	18,4%	15,7%
d. Det kan jeg slet ikke lide	13,1%	10,2%	14,5%	9,5%	16,4%
e. Det ved jeg ikke	13,5%	12,9%	13,9%	9,5%	17,6%
12.3. Varm mad uden sauce	95,8%	94,5%	96,1%	95,0%	97,5%
a. Det kan jeg meget godt lide	12,3%	12,9%	18,5%	10,6%	6,3%
b. Det kan jeg godt lide	37,2%	40,0%	34,7%	47,1%	29,8%
c. Det kan jeg ikke så godt lide	18,0%	18,4%	11,0%	20,6%	23,4%
d. Det kan jeg slet ikke lide	12,1%	9,2%	16,8%	4,1%	15,2%
e. Det ved jeg ikke	20,6%	19,5%	19,1%	17,7%	25,3%
12.4. Varm mad med fisk	95,1%	95,0%	93,9%	96,7%	95,1%
a. Det kan jeg meget godt lide	8,6%	8,6%	9,5%	7,5%	7,8%
b. Det kan jeg godt lide	16,9%	17,0%	16,0%	20,8%	14,3%
c. Det kan jeg ikke så godt lide	18,5%	19,1%	12,4%	24,3%	19,5%
d. Det kan jeg slet ikke lide	41,8%	42,4%	48,5%	34,1%	42,9%
e. Det ved jeg ikke	14,1%	12,8%	13,6%	13,3%	15,6%
12.5. Bolle med pålæg	96,2%	95,3%	93,3%	97,8%	98,2%
a. Det kan jeg meget godt lide	20,1%	22,5%	29,2%	19,4%	11,3%
b. Det kan jeg godt lide	41,7%	44,4%	34,5%	48,0%	42,1%
c. Det kan jeg ikke så godt lide	13,4%	12,8%	10,1%	15,4%	15,1%
d. Det kan jeg slet ikke lide	12,0%	9,1%	14,9%	5,7%	15,1%
e. Det ved jeg ikke	12,8%	11,2%	11,3%	11,4%	16,4%
12.6. Rugbrød med pålæg	94,9%	93,8%	94,4%	94,4%	96,3%
a. Det kan jeg meget godt lide	17,4%	19,1%	28,8%	16,0%	5,8%
b. Det kan jeg godt lide	36,7%	39,5%	38,8%	41,4%	29,5%
c. Det kan jeg ikke så godt lide	17,6%	16,7%	8,8%	20,7%	24,4%
d. Det kan jeg slet ikke lide	18,0%	15,6%	17,1%	11,2%	25,6%
e. Det ved jeg ikke	10,4%	9,0%	6,5%	10,7%	14,7%
12.7. Smørepålæg (fx tunsalat, æggesalat, leverpostej)	96,0%	96,3%	95,0%	97,2%	95,7%
a. Det kan jeg meget godt lide	13,8%	15,0%	15,8%	15,5%	9,0%
b. Det kan jeg godt lide	26,0%	27,4%	19,3%	35,6%	23,2%
c. Det kan jeg ikke så godt lide	21,1%	21,7%	20,5%	22,4%	21,3%
d. Det kan jeg slet ikke lide	27,6%	24,8%	31,6%	17,8%	32,9%
e. Det ved jeg ikke	11,4%	11,1%	12,9%	8,6%	13,6%
12.8. Pølse (fx spegepølse, kalkunpølse, skinke)	95,8%	95,5%	95,6%	94,4%	97,5%
a. Det kan jeg meget godt lide	15,6%	17,2%	22,1%	16,0%	7,0%
b. Det kan jeg godt lide	33,8%	37,2%	27,3%	47,3%	27,9%
c. Det kan jeg ikke så godt lide	15,8%	14,8%	14,0%	14,2%	19,6%
d. Det kan jeg slet ikke lide	23,3%	19,5%	23,8%	14,8%	31,7%
e. Det ved jeg ikke	11,5%	11,2%	12,8%	7,7%	13,9%

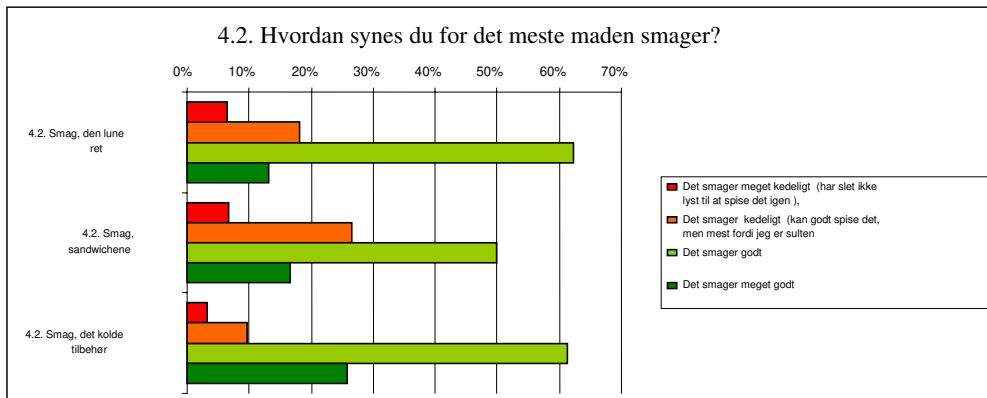
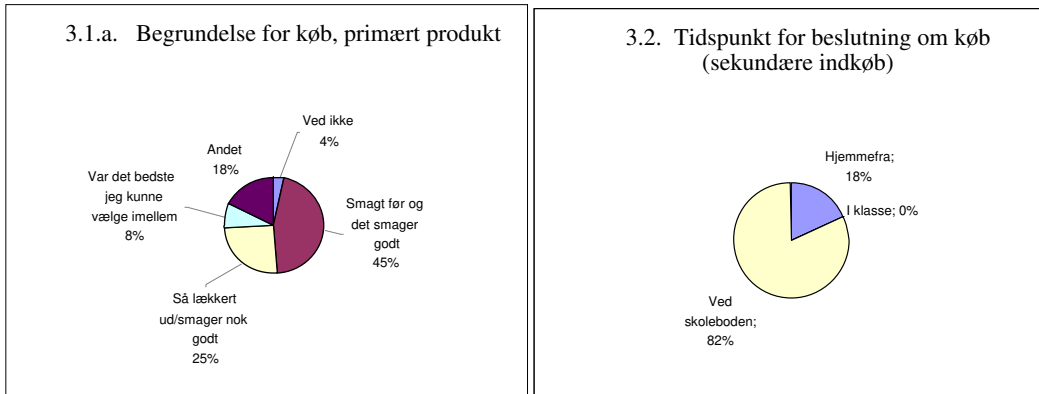
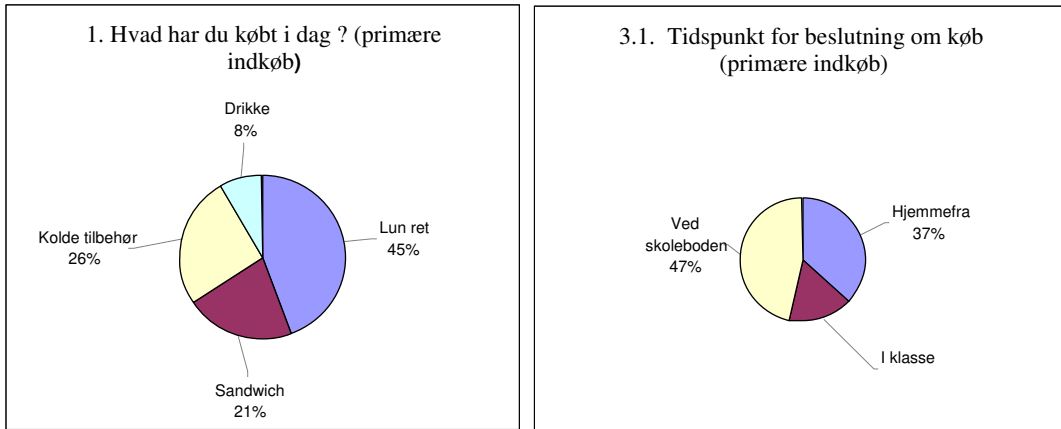
Spørgsmål	Procentfordeling				
	I alt	I alt ekskl. de elever, der aldrig køber i skoleboden	I alt 3. klasse	I alt 6. klasse	I alt 8.klasse
13. Hvad synes du om følgende retter?					
13.1. Chili con carne med ris og bolle	98,7%	98,8%	98,9%	98,9%	98,2%
a. Det kan jeg meget godt lide	20,5%	22,7%	24,7%	20,9%	15,1%
b. Det kan jeg godt lide	20,7%	20,4%	14,0%	26,6%	22,6%
c. Det kan jeg ikke så godt lide	13,6%	15,1%	9,6%	16,4%	15,7%
d. Det kan jeg slet ikke lide	21,5%	17,9%	20,2%	19,8%	24,5%
e. Det ved jeg ikke	23,6%	23,9%	31,5%	16,4%	22,0%
13.2. Kalkunspyd med tomatbulgur og bolle	97,0%	96,3%	95,6%	97,2%	98,2%
a. Det kan jeg meget godt lide	13,1%	14,7%	14,5%	11,5%	13,2%
b. Det kan jeg godt lide	26,0%	27,1%	21,5%	26,4%	30,8%
c. Det kan jeg ikke så godt lide	14,7%	15,8%	13,4%	19,5%	11,3%
d. Det kan jeg slet ikke lide	20,7%	17,6%	24,4%	16,7%	20,1%
e. Det ved jeg ikke	25,6%	24,8%	26,2%	25,9%	24,5%
13.3 Rejer i tomatsoauce med pasta og bolle	97,4%	97,0%	96,7%	97,8%	98,2%
a. Det kan jeg meget godt lide	9,0%	9,7%	13,2%	6,9%	6,3%
b. Det kan jeg godt lide	10,5%	11,3%	8,6%	12,0%	11,3%
c. Det kan jeg ikke så godt lide	17,7%	18,2%	13,2%	20,6%	19,5%
d. Det kan jeg slet ikke lide	41,3%	39,2%	42,5%	40,0%	40,9%
e. Det ved jeg ikke	21,6%	21,5%	22,4%	20,6%	22,0%
13.4. Kylling i karry med ris og bolle	95,8%	94,8%	93,9%	96,7%	96,9%
a. Det kan jeg meget godt lide	33,6%	36,5%	40,8%	33,0%	26,1%
b. Det kan jeg godt lide	26,9%	26,5%	15,4%	33,5%	32,5%
c. Det kan jeg ikke så godt lide	11,1%	11,0%	8,9%	11,0%	14,0%
d. Det kan jeg slet ikke lide	14,2%	11,8%	17,2%	9,8%	15,3%
e. Det ved jeg ikke	14,2%	14,2%	17,8%	12,7%	12,1%
13.5. Varm ret med tortilla, kød og salat	97,2%	96,3%	96,1%	96,7%	97,5%
a. Det kan jeg meget godt lide	30,0%	32,8%	23,1%	33,0%	29,1%
b. Det kan jeg godt lide	23,6%	23,5%	17,3%	33,5%	29,1%
c. Det kan jeg ikke så godt lide	9,9%	10,9%	11,0%	11,0%	9,5%
d. Det kan jeg slet ikke lide	12,7%	9,8%	14,5%	9,8%	15,2%
e. Det ved jeg ikke	23,8%	23,0%	34,1%	12,7%	17,1%
13.6. Varm ret med burgerbolle, kød og salat	95,6%	95,3%	95,0%	96,1%	96,3%
a. Det kan jeg meget godt lide	31,3%	34,7%	29,8%	36,6%	27,6%
b. Det kan jeg godt lide	25,4%	26,1%	18,7%	30,8%	27,6%
c. Det kan jeg ikke så godt lide	11,3%	10,4%	11,1%	10,5%	12,8%
d. Det kan jeg slet ikke lide	13,1%	10,4%	16,4%	7,0%	14,7%
e. Det ved jeg ikke	19,0%	18,3%	24,0%	15,1%	17,3%
13.7. Varm ret med rejer og pasta	96,8%	96,8%	94,4%	98,3%	97,5%
a. Det kan jeg meget godt lide	7,8%	8,5%	10,6%	6,3%	6,3%
b. Det kan jeg godt lide	16,4%	16,2%	14,1%	15,9%	19,6%
c. Det kan jeg ikke så godt lide	18,2%	19,3%	15,9%	19,3%	19,6%
d. Det kan jeg slet ikke lide	38,2%	37,5%	40,6%	39,8%	34,8%
e. Det ved jeg ikke	19,4%	18,5%	18,8%	18,8%	19,6%
13.8. Gulerodsbolle med æggesalat	95,5%	94,8%	95,0%	96,1%	95,1%
a. Det kan jeg meget godt lide	7,9%	9,4%	8,2%	8,7%	6,5%
b. Det kan jeg godt lide	18,5%	19,9%	14,6%	20,4%	21,4%
c. Det kan jeg ikke så godt lide	15,1%	16,3%	14,0%	15,7%	15,6%
d. Det kan jeg slet ikke lide	37,9%	35,4%	42,1%	32,6%	39,6%
e. Det ved jeg ikke	20,6%	18,9%	21,1%	22,7%	16,9%
13.9. Pita med kalkun	95,8%	95,5%	94,4%	96,7%	96,3%
a. Det kan jeg meget godt lide	25,1%	28,1%	29,4%	22,5%	23,1%
b. Det kan jeg godt lide	29,5%	28,4%	23,5%	30,1%	36,5%
c. Det kan jeg ikke så godt lide	12,9%	13,3%	10,6%	15,6%	11,5%
d. Det kan jeg slet ikke lide	15,6%	14,6%	17,1%	14,5%	15,4%
e. Det ved jeg ikke	17,0%	15,6%	19,4%	17,3%	13,5%
13.10. Flute med skinke	95,3%	94,5%	95,0%	95,0%	95,7%
a. Det kan jeg meget godt lide	18,7%	22,1%	21,1%	20,6%	14,2%
b. Det kan jeg godt lide	24,7%	23,2%	13,5%	27,7%	34,8%
c. Det kan jeg ikke så godt lide	11,7%	12,4%	10,5%	12,9%	11,0%
d. Det kan jeg slet ikke lide	22,9%	20,0%	26,9%	18,8%	22,6%
e. Det ved jeg ikke	22,1%	22,4%	28,1%	20,0%	17,4%

Spørgsmål	Procentfordeling				
	I alt	I alt ekskl. de elever, der aldrig køber i skoleboden	I alt 3. klasse	I alt 6. klasse	I alt 8.klasse
13.11. Focaccia-bolle	94,7%	95,0%	95,6%	93,9%	94,4%
a. Det kan jeg meget godt lide	40,2%	45,5%	45,4%	47,0%	28,1%
b. Det kan jeg godt lide	25,6%	26,2%	14,5%	31,0%	32,7%
c. Det kan jeg ikke så godt lide	8,8%	8,1%	3,5%	10,1%	12,4%
d. Det kan jeg slet ikke lide	11,2%	8,1%	15,1%	4,8%	14,4%
e. Det ved jeg ikke	14,2%	12,0%	21,5%	7,1%	12,4%
13.12. Pastasalat med bolle	94,3%	94,0%	92,8%	94,4%	95,7%
a. Det kan jeg meget godt lide	29,1%	33,1%	31,1%	32,5%	23,2%
b. Det kan jeg godt lide	28,9%	30,4%	27,0%	31,4%	29,0%
c. Det kan jeg ikke så godt lide	10,6%	10,8%	6,0%	12,4%	13,6%
d. Det kan jeg slet ikke lide	13,7%	11,1%	13,2%	11,8%	16,1%
e. Det ved jeg ikke	17,7%	14,6%	22,8%	11,8%	18,1%
13.13. Rugbrødsmad med pålæg	95,1%	94,3%	93,9%	95,5%	95,7%
a. Det kan jeg meget godt lide	16,9%	17,4%	23,7%	17,5%	7,7%
b. Det kan jeg godt lide	35,3%	39,1%	39,1%	38,0%	29,0%
c. Det kan jeg ikke så godt lide	15,5%	15,3%	7,7%	17,5%	22,6%
d. Det kan jeg slet ikke lide	19,5%	16,4%	16,6%	17,0%	26,5%
e. Det ved jeg ikke	12,8%	11,9%	13,0%	9,9%	14,2%
14. Hvad kunne blive bedre i skoleboden?					
14.1. Hvis jeg havde mere tid til at spise min mad	97,0%	96,8%	95,6%	97,2%	98,2%
a. Det kunne jeg godt tænke mig	44,1%	50,4%	58,1%	45,4%	27,7%
b. Fint, som det er nu	37,1%	37,5%	19,8%	47,7%	45,3%
c. Det ved jeg ikke	18,8%	12,1%	22,1%	6,9%	27,0%
14.2. Hvis maden var varmere, når jeg skulle spise den	95,1%	94,8%	93,9%	96,1%	95,1%
a. Det kunne jeg godt tænke mig	36,5%	40,2%	36,7%	35,5%	37,0%
b. Fint, som det er nu	35,1%	39,6%	36,7%	45,9%	22,7%
c. Det ved jeg ikke	28,5%	20,2%	26,6%	18,6%	40,3%
14.3. Hvis ikke der var så lang kø ved skoleboden	96,8%	96,0%	97,2%	95,5%	97,5%
a. Det kunne jeg godt tænke mig	50,7%	57,5%	62,9%	51,5%	36,7%
b. Fint, som det er nu	25,6%	28,2%	15,4%	34,5%	27,9%
c. Det ved jeg ikke	23,7%	14,2%	21,7%	14,0%	35,4%
14.4 Hvis portionerne var større	95,8%	94,8%	96,1%	95,5%	95,7%
a. Det kunne jeg godt tænke mig	37,8%	38,6%	35,3%	32,8%	46,5%
b. Fint, som det er nu	34,2%	40,9%	35,8%	43,3%	21,9%
c. Det ved jeg ikke	28,1%	20,5%	28,9%	24,0%	31,6%
14.5. Hvis jeg selv kunne blande en salat	97,0%	96,3%	98,3%	95,5%	96,9%
a. Det kunne jeg godt tænke mig	40,8%	44,4%	37,9%	41,5%	42,7%
b. Fint, som det er nu	31,3%	34,1%	34,5%	34,5%	24,2%
c. Det ved jeg ikke	27,9%	21,4%	27,7%	24,0%	33,1%
14.6. Hvis jeg selv kunne sammensætte retterne	95,6%	94,5%	95,0%	96,1%	95,7%
a. Det kunne jeg godt tænke mig	46,9%	50,0%	51,5%	40,7%	47,7%
b. Fint, som det er nu	28,3%	32,4%	23,4%	38,4%	23,2%
c. Det ved jeg ikke	24,8%	17,6%	25,2%	20,9%	29,0%
14.7. Hvis der var mere mad som jeg kunne spise med fingrene	94,9%	94,0%	97,2%	93,3%	93,8%
a. Det kunne jeg godt tænke mig	14,8%	14,8%	22,9%	7,8%	12,5%
b. Fint, som det er nu	52,5%	60,3%	48,0%	64,7%	45,4%
c. Det ved jeg ikke	32,7%	24,9%	29,1%	27,5%	42,1%
14.8. Hvis jeg kunne være med til at bestemme hvad jeg kunne købe i skoleboden	96,0%	95,0%	96,7%	95,5%	95,7%
a. Det kunne jeg godt tænke mig	47,1%	49,7%	51,2%	44,4%	45,2%
b. Fint, som det er nu	25,3%	28,8%	20,1%	36,3%	19,4%
c. Det ved jeg ikke	27,6%	21,5%	28,7%	19,3%	35,5%
15. Kunne du godt tænke dig at kunne købe morgenmad i skoleboden?	98,3%	98,0%	99,4%	98,3%	96,9%
Nej	40,3%	36,0%	33,5%	37,5%	49,7%
Måske	25,8%	26,6%	24,6%	30,7%	22,9%
Ja	25,4%	29,9%	31,3%	25,0%	19,1%
Det ved jeg ikke	8,5%	7,4%	10,6%	6,8%	8,3%
16. Hvad synes du om skolebodens plakat (menuplanen)?	98,5%	98,5%	98,3%	98,9%	98,2%
Den har jeg ikke set	10,6%	4,5%	9,0%	1,7%	22,0%
Det er nemt at se, hvad jeg kan vælge imellem	77,7%	84,6%	76,8%	86,4%	69,2%
Det er svært at se, hvad jeg kan vælge imellem	11,7%	10,9%	14,1%	11,9%	8,8%

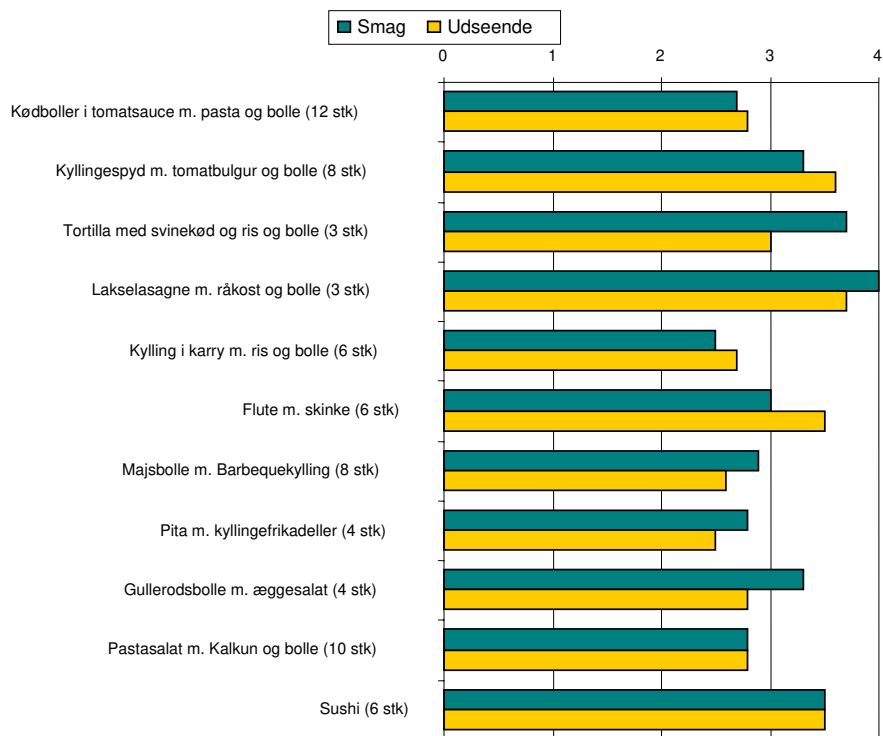
Spørgsmål	Procentfordeling				
	I alt	I alt ekskl. de elever, der aldrig køber i skoleboden	I alt 3. klasse	I alt 6. klasse	I alt 8.klasse
17. Bruger du hjemmesiden hvor man kan se de forskellige retter?	97,0%	96,8%	98,9%	96,1%	96,3%
Nej	92,8%	90,7%	85,4%	95,9%	97,4%
Ja, jeg bruger den ofte	1,8%	2,3%	4,5%	1,2%	0,6%
Ja, jeg bruger den en gang imellem	1,6%	2,1%	3,4%	2,9%	0,0%
Ja, men jeg bruger den ikke så tit	3,9%	4,9%	6,7%	0,0%	1,9%
18. Betyder det noget for dig, om du spiser sundt?	97,9%	97,3%	98,3%	97,2%	98,8%
Nej	14,3%	12,8%	16,4%	5,8%	20,6%
Ja	64,8%	66,8%	62,7%	71,8%	60,0%
Jeg ved ikke hvad "at spise sundt" betyder	0,6%	0,3%	0,6%	22,4%	1,3%
Det ved jeg ikke	20,3%	20,2%	20,3%	0,0%	18,1%
19. Betyder det noget for dig, om det du spiser, er økologisk?	97,2%	96,5%	97,8%	97,8%	96,3%
Nej	47,0%	44,6%	36,9%	46,9%	58,3%
Ja	25,5%	26,8%	21,0%	26,9%	28,9%
Jeg ved ikke hvad "økologisk" betyder	8,6%	9,8%	24,4%	0,6%	0,0%
Det ved jeg ikke	18,9%	18,8%	17,6%	25,7%	12,8%
20. Betyder det noget for dig, om det kød du spiser er Hallal-slagt?	98,5%	98,0%	99,4%	97,8%	98,2%
Nej	59,6%	60,2%	48,0%	62,9%	69,8%
Ja, fordi jeg ikke vil spise Halal-slagt kød	6,4%	5,8%	2,2%	10,3%	6,9%
Ja, fordi jeg gerne vil spise Halal-slagt kød	15,4%	15,2%	16,8%	14,9%	14,5%
Jeg ved ikke, hvad Halal-slagt betyder	4,8%	5,6%	11,2%	2,3%	8,8%
Det ved jeg ikke	13,9%	13,2%	21,8%	9,7%	0,0%
21. Hvor ofte spiser I mad derhjemme, som I ikke selv har lavet (take-away-mad, fx pizza, burgere og shawarma)?	97,9%	97,5%	97,2%	99,4%	97,5%
Flere gange om ugen	12,2%	11,5%	12,6%	8,4%	16,5%
Ca. en gang om ugen	27,1%	28,1%	30,9%	25,8%	22,2%
Mindre en én gang om ugen	60,7%	60,5%	56,6%	65,7%	61,4%
22. Er begge dine forældre født i Danmark?	97,5%	97,5%	98,3%	96,7%	98,2%
Ja	64,9%	66,1%	63,3%	66,5%	64,8%
Nej	35,2%	33,9%	36,7%	33,5%	35,2%
23. Hvad synes du om skoleboden alt i alt?	97,9%	98,0%	97,8%	98,3%	97,5%
a. Jeg er meget tilfreds	16,6%	20,3%	27,8%	18,2%	1,3%
b. Jeg er tilfreds	48,0%	56,1%	43,2%	63,1%	38,0%
c. Jeg er utilfreds	10,8%	10,4%	6,8%	6,8%	20,3%
d. Jeg er meget utilfreds	6,6%	3,3%	5,1%	1,7%	13,9%
e. Det ved jeg ikke	18,0%	9,9%	17,1%	10,2%	26,6%
24. Hvor ofte gør du følgende? (BESVARES KUN AF 8. KLASSE)			-	-	
24.1. Går uden for skolen i frikvarterer/fritimer	-	95,0%	-	-	94,4%
a. Hver dag	-	63,2%	-	-	72,6%
b. Flere gange om ugen	-	27,6%	-	-	20,9%
c. Mindre end én gang om ugen	-	9,2%	-	-	6,5%
d. Aldrig	-	0,0%	-	-	0,0%
24.2. Køber frokost udenfor skolen i frikvarterer/fritimer	-	95,0%	-	-	95,1%
a. Hver dag	-	19,7%	-	-	24,0%
b. Flere gange om ugen	-	39,5%	-	-	33,8%
c. Mindre end én gang om ugen	-	35,5%	-	-	34,4%
d. Aldrig	-	5,3%	-	-	7,8%
24.3. Køber chips, slik, sodavand eller lign. udenfor skolen i frikvarterer/fritimer	-	95,0%	-	-	94,4%
a. Hver dag	-	7,9%	-	-	11,8%
b. Flere gange om ugen	-	21,1%	-	-	26,1%
c. Mindre end én gang om ugen	-	46,1%	-	-	37,9%
d. Aldrig	-	25,0%	-	-	24,2%
24.4. Går hjem og spiser frokost	-	96,3%	-	-	95,1%
a. Hver dag	-	2,6%	-	-	7,8%
b. Flere gange om ugen	-	14,3%	-	-	13,0%
c. Mindre end én gang om ugen	-	24,7%	-	-	25,3%
d. Aldrig	-	58,4%	-	-	53,9%
24.5. Spiser frokost/eftermiddagsmad efter skole	-	92,5%	-	-	92,6%
a. Hver dag	-	20,3%	-	-	24,0%
b. Flere gange om ugen	-	27,0%	-	-	26,0%
c. Mindre end én gang om ugen	-	25,7%	-	-	23,3%
d. Aldrig	-	27,0%	-	-	26,7%

Spørgsmål	Procentfordeling				
	I alt	I alt ekskl. de elever, der aldrig køber i skoleboden	I alt 3. klasse	I alt 6. klasse	I alt 8.klasse
25. Hvor enig er du i følgende? (BESVARES KUN AF 8. KLASSE)					
25.1. Skoleboden er kun for børn i de mindre klasser	-	96,3%	-	-	95,1%
a. Meget enig	-	7,8%	-	-	20,1%
b. Enig	-	29,9%	-	-	32,5%
c. Uenig	-	32,5%	-	-	21,4%
d. Meget uenig	-	14,3%	-	-	9,1%
e. Ved ikke	-	15,6%	-	-	16,9%
25.2. Jeg ville købe mere i skoleboden, hvis jeg ikke skulle spise sammen med elever fra de små klasser	-	97,5%	-	-	95,1%
a. Meget enig	-	7,7%	-	-	7,1%
b. Enig	-	12,8%	-	-	14,9%
c. Uenig	-	28,2%	-	-	22,7%
d. Meget uenig	-	16,7%	-	-	16,2%
e. Ved ikke	-	34,6%	-	-	39,0%
25.3. Jeg ville købe mere i skoleboden, hvis udvalget var anderledes	-	95,0%	-	-	93,2%
a. Meget enig	-	21,1%	-	-	18,5%
b. Enig	-	46,1%	-	-	38,4%
c. Uenig	-	10,5%	-	-	9,3%
d. Meget uenig	-	2,6%	-	-	5,3%
e. Ved ikke	-	19,7%	-	-	28,5%
25.4. Jeg ville købe mere i skoleboden, hvis det var billigere	-	92,5%	-	-	93,2%
a. Meget enig	-	32,4%	-	-	27,8%
b. Enig	-	32,4%	-	-	26,5%
c. Uenig	-	14,9%	-	-	15,2%
d. Meget uenig	-	2,7%	-	-	6,0%
e. Ved ikke	-	17,6%	-	-	24,5%
25.5. Jeg ville købe mere i skoleboden, hvis der var et hyggeligt sted, hvor man kunne spise sin mad	-	96,3%	-	-	95,1%
a. Meget enig	-	19,5%	-	-	16,9%
b. Enig	-	20,8%	-	-	19,5%
c. Uenig	-	23,4%	-	-	22,7%
d. Meget uenig	-	7,8%	-	-	7,1%
e. Ved ikke	-	28,6%	-	-	33,8%
25.6. Jeg ville købe mere i skoleboden, hvis den var indrettet mere caféagtigt	-	97,5%	-	-	95,7%
a. Meget enig	-	21,8%	-	-	18,7%
b. Enig	-	28,2%	-	-	22,6%
c. Uenig	-	15,4%	-	-	17,4%
d. Meget uenig	-	6,4%	-	-	6,5%
e. Ved ikke	-	28,2%	-	-	34,8%
25.7. Jeg ville købe mere i skoleboden, hvis den var indrettet mere som grillbar	-	97,5%	-	-	94,4%
a. Meget enig	-	11,5%	-	-	13,1%
b. Enig	-	20,5%	-	-	17,0%
c. Uenig	-	23,1%	-	-	22,9%
d. Meget uenig	-	12,8%	-	-	12,4%
e. Ved ikke	-	32,1%	-	-	34,6%
25.8. Jeg kunne godt tænke mig at eleverne havde større indflydelse på menuplanerne (fx via elevrådet)	-	96,3%	-	-	95,7%
a. Meget enig	-	23,4%	-	-	20,0%
b. Enig	-	37,7%	-	-	36,1%
c. Uenig	-	9,1%	-	-	6,5%
d. Meget uenig	-	1,3%	-	-	3,9%
e. Ved ikke	-	28,6%	-	-	33,6%
25.9. Jeg kunne godt tænke mig at være mere fysisk aktiv	-	96,3%	-	-	94,4%
a. Meget enig	-	13,0%	-	-	13,7%
b. Enig	-	24,7%	-	-	20,3%
c. Uenig	-	14,3%	-	-	11,1%
d. Meget uenig	-	10,4%	-	-	13,1%
e. Ved ikke	-	37,7%	-	-	41,8%

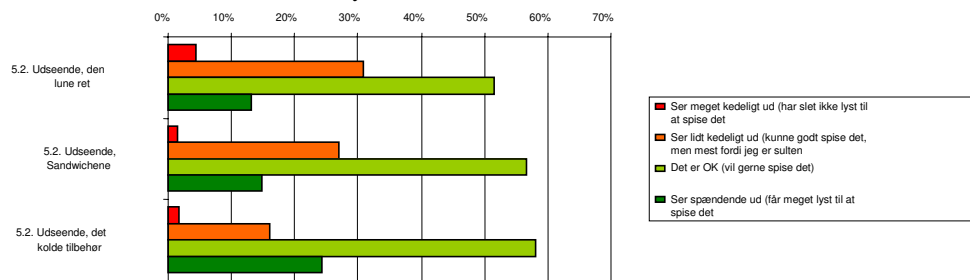
Bilag c. Dataoversigt: Elevdel, udgangsinterviews

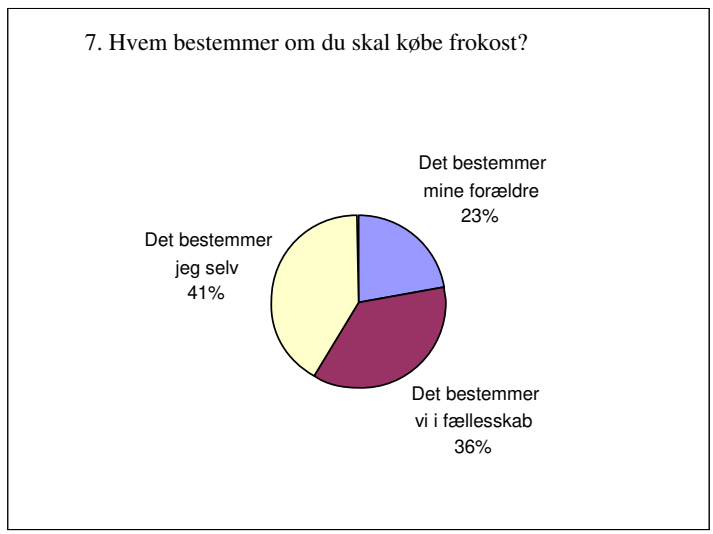
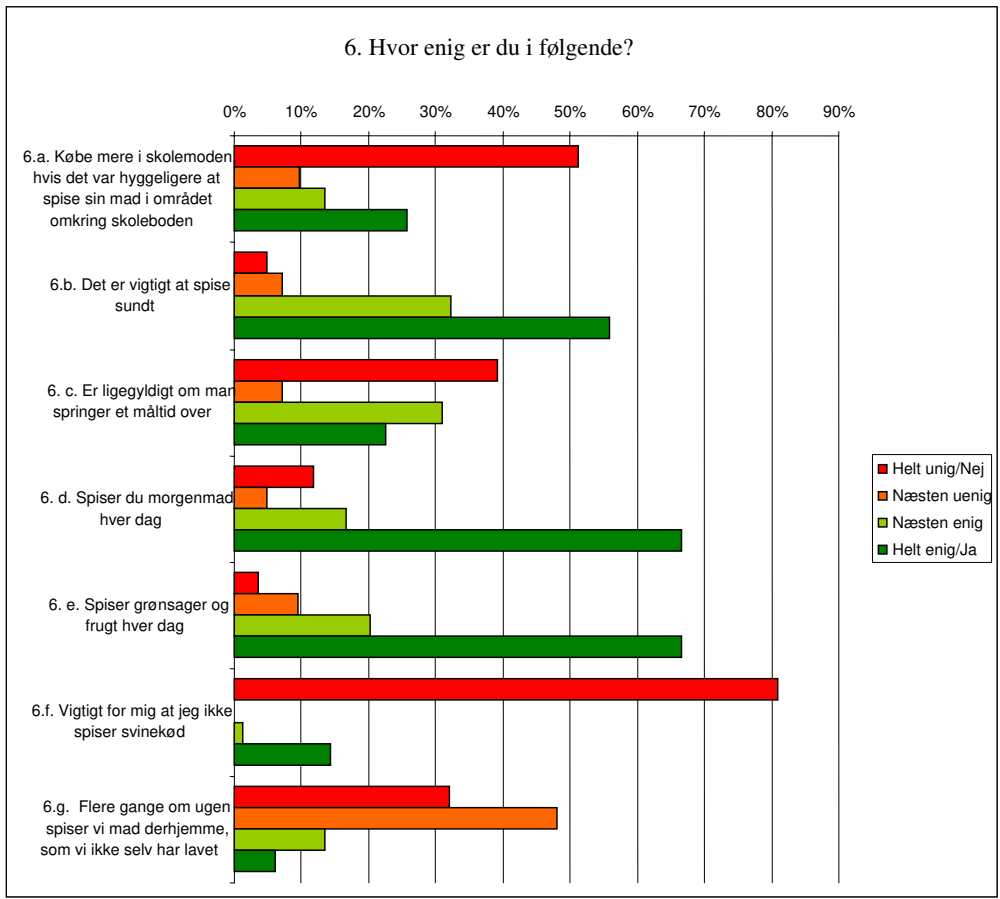

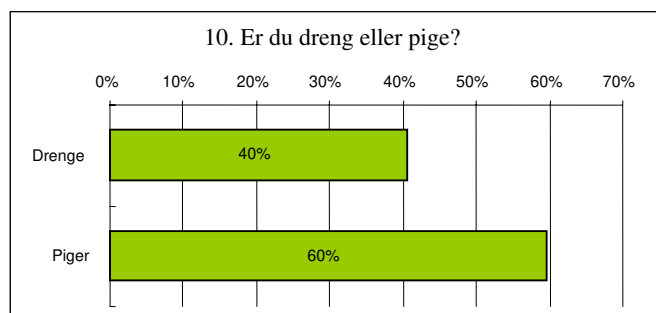
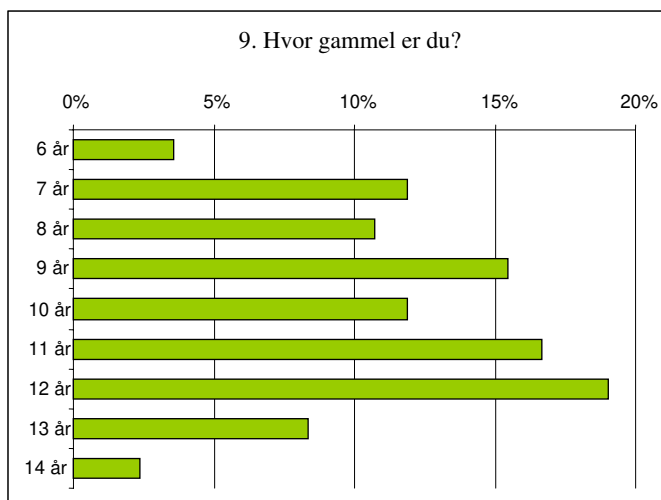
4.2.a. Vurdering af retter (ved mere end to besvarelser om retten, i alt 70 besvarelser)

5.2. Hvordan synes du for det meste maden ser ud?

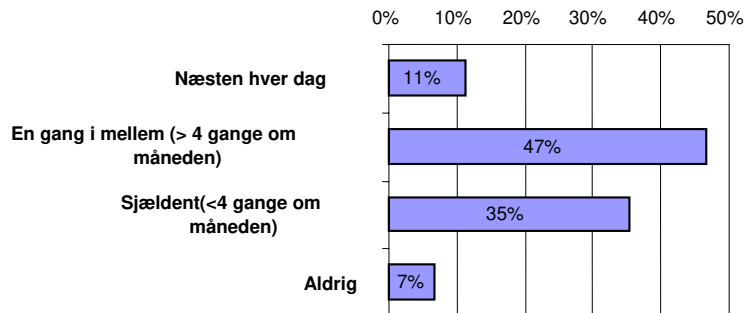

Totaloversigt, alle indkøb	
Indkøb	Antal indkøb (fordelt på 84 resp.)
Kødboller i tomatsovs	12
Kyllingespyd med tomatbulgur og bolle	10
Pastasalat med kalkun og bolle	10
Bolle uden tilbehør	8
Majsbolle med barbequekylling	7
Pita m. Kyllingefrikadeller	7
Flute m. skinke	6
Sushi	6
Yoghurt	6
Kylling i karry med ris og bolle	5
Cultura	4
Tortilla med svinekød og ris og bolle	4
Lakselasagne med råkost og bolle	3
Frugtsalat	2
Gulerodsbolle med æggesalat	2
Kage	2
Snack mix	2
Appelsin	1
Figenstang	1
Mælk	1
Æbletrifli	1
I alt	99

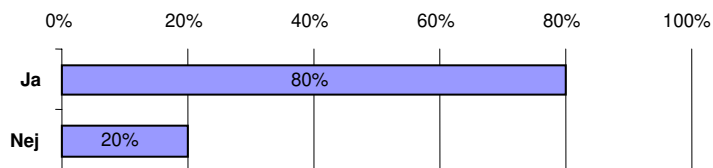
Herudover er der købt 18 riskiks, 14 juice og 10 vand.

Bilag d. Dataoversigt: Forældreundersøgelse, telefoninterviews

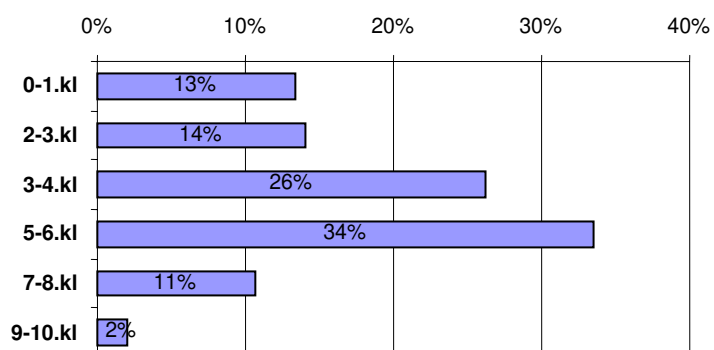
Spg. 2. Hvor ofte køber dit barn frokost i skoleboden? (150 resp.)

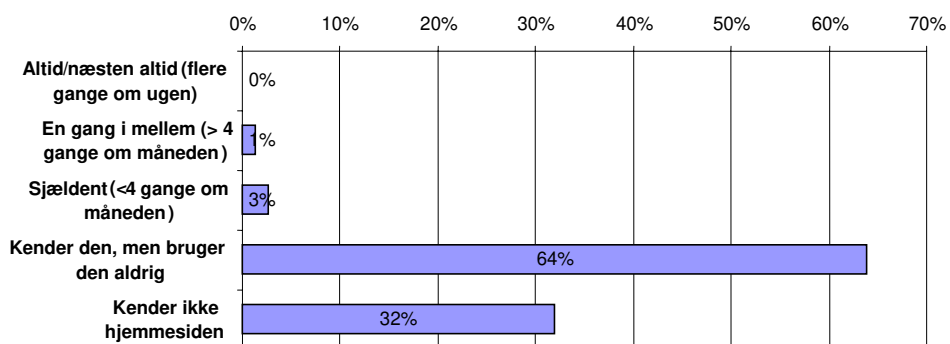
Spg 3. Kan du begrunde, hvorfor dit barn aldrig køber frokost i skoleboden (150 resp)?

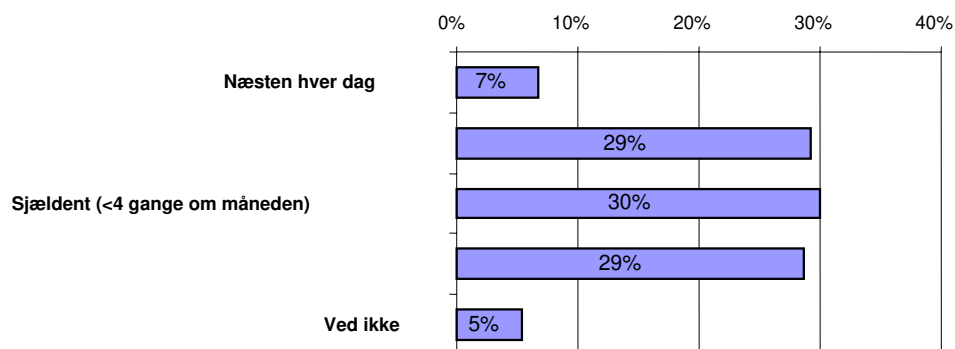
Spg. 4. Hvilken klasse går dit barn? (149 resp.)

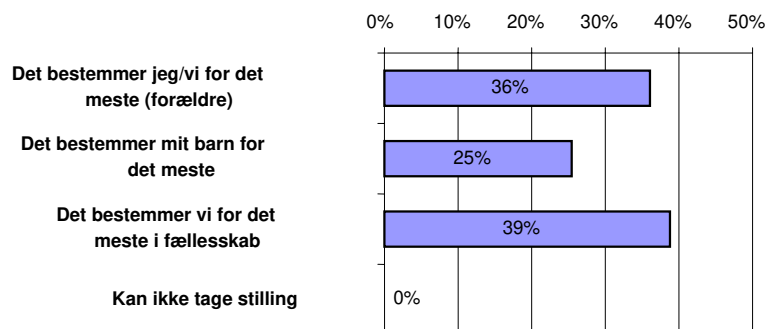
Spg. 5. Bruger I menuplanen på hjemmesiden? (147 resp.)

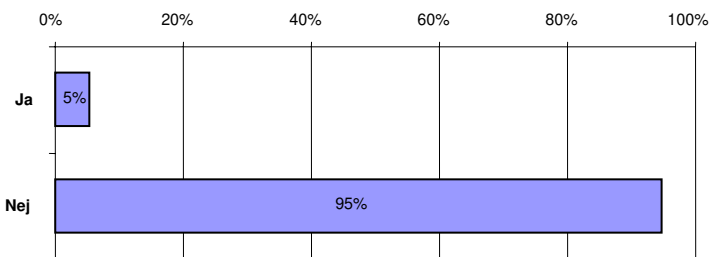
Spg.6. Hvor ofte køber dit barn andre ting i skolebuden end frokost (147 resp.)?

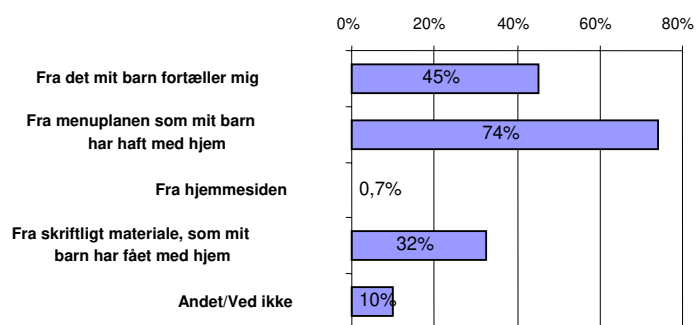
Spg. 7. Hvem bestemmer om dit barn skal købe frokost eller andre ting i skoleboden (150 resp.)?

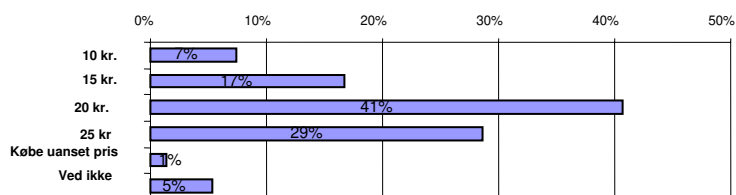
Spg 8. Har du selv smagt maden fra skoleboden (150 resp.)?

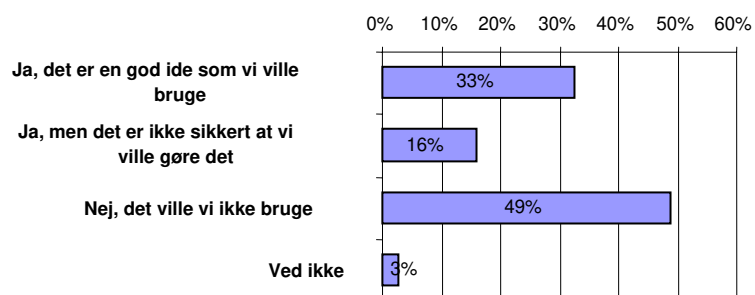
Spg 9. Hvorfra har du dit kendskab til skoleboden (flere svarmuligheder, 224 svar)?

Spg 10. Hvor meget er du parat til at betale for at dit barn kan spise frokost i skolebuden (150 resp.)?

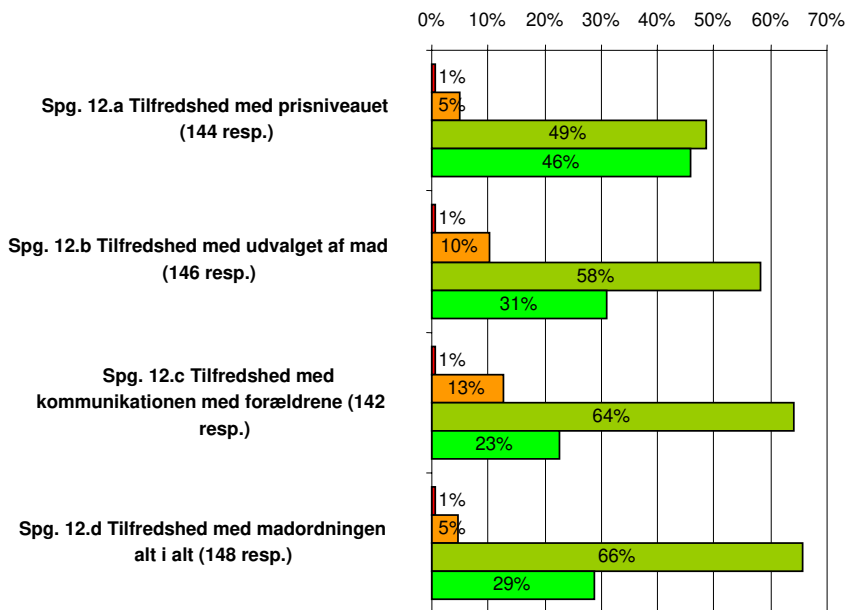

Spg 11. Kunne du godt tænke dig, hvis du kunne bestille og betale for maden hjemmefra via en hjemmeside (150 resp.)?

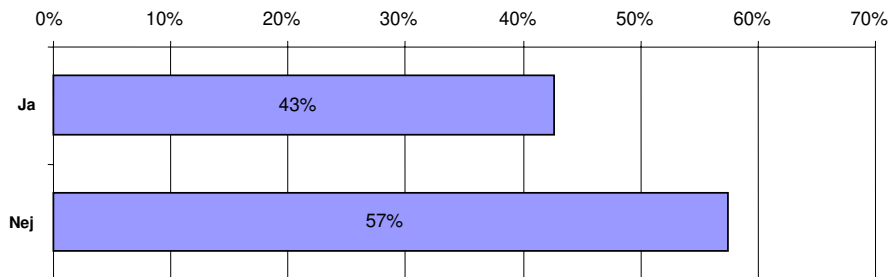

Spg. 12. Forældretilfredshed med skolebudsordningen

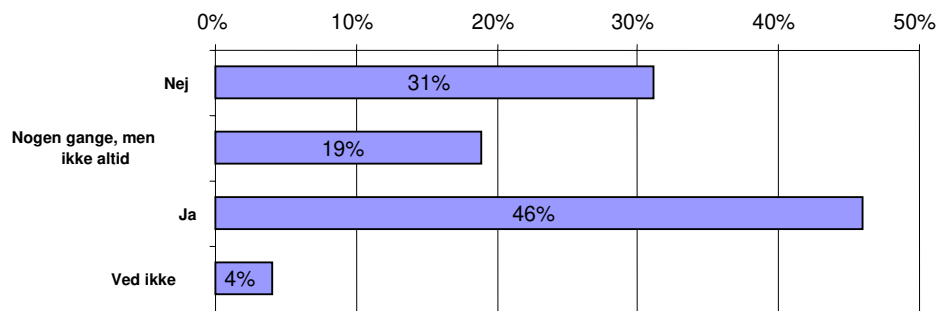
■ Meget utilfreds ■ Utilfreds ■ Tilfreds ■ Meget tilfreds

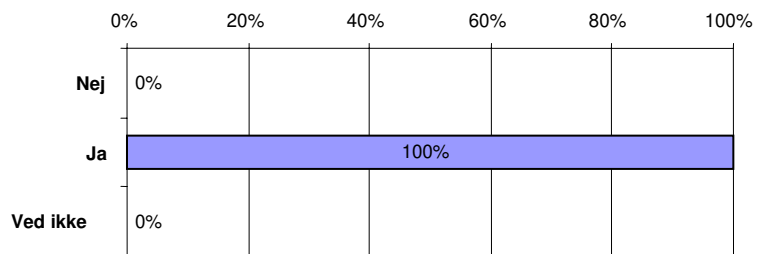
Spg. 13. Har du idéer til hvordan ordningen med skolemad kunne blive bedre (148 resp.)?

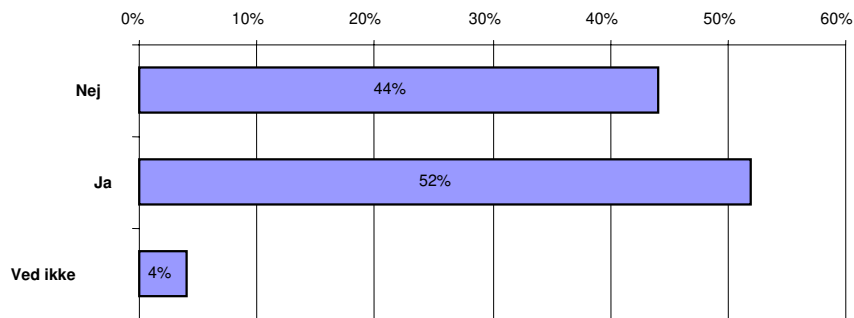
Spg 14. Kan du godt lide at lave madpakke til dit barn (148)?

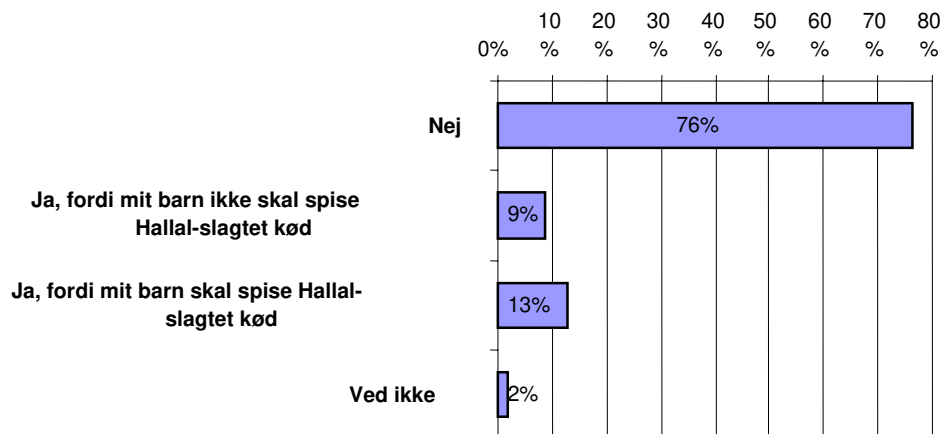
Spg 15. Betyder det noget for dig, om det mad dit barn spiser er sundt/ernæringsrigtigt? (149 resp.)

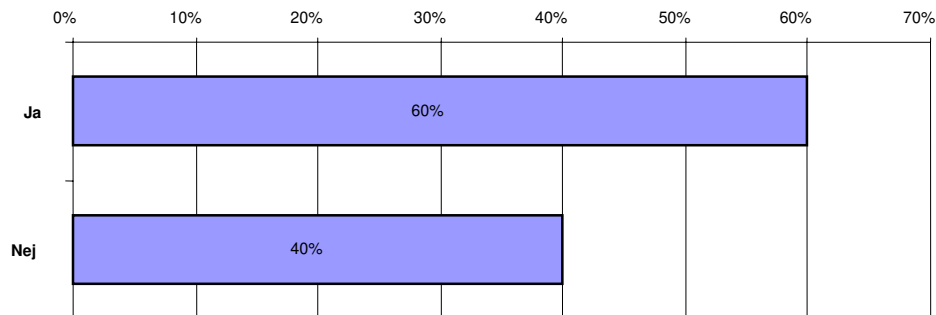
Spg 16. Betyder det noget for dig, om det mad dit barn spiser i skoleboden er økologisk fremstillet (150 resp)?

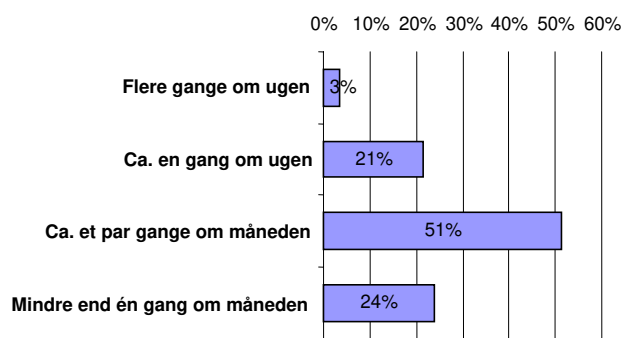
Spg 17. Betyder det noget for dig, om det kød dit barn spiser i skolebøden er Halal-slagt (147 resp.)?

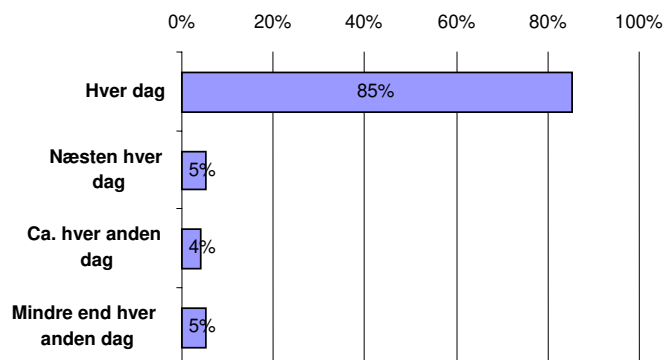
Spg. 18. Når dit barn ikke skal spise Halal-slagt kød, skyldes det så, at du mener at Hallal-slagtning er dyrplageri (15 resp.)?

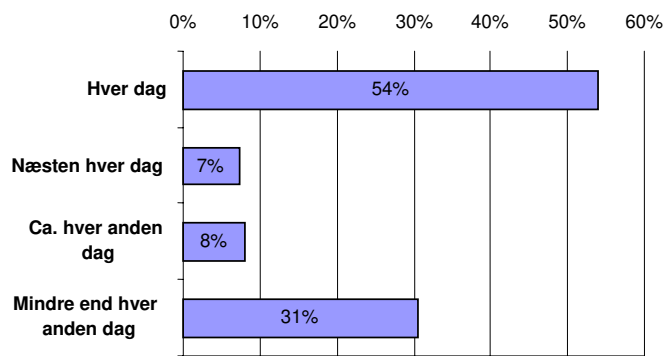
Spg. 19.a. Vi køber mad som ikke skal tilberedes/grillmad (150 resp.)

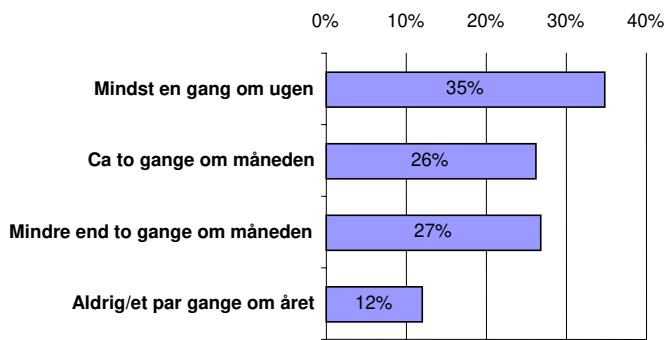
Spg. 19.b Mit barn spiser morgenmad (150 resp.)

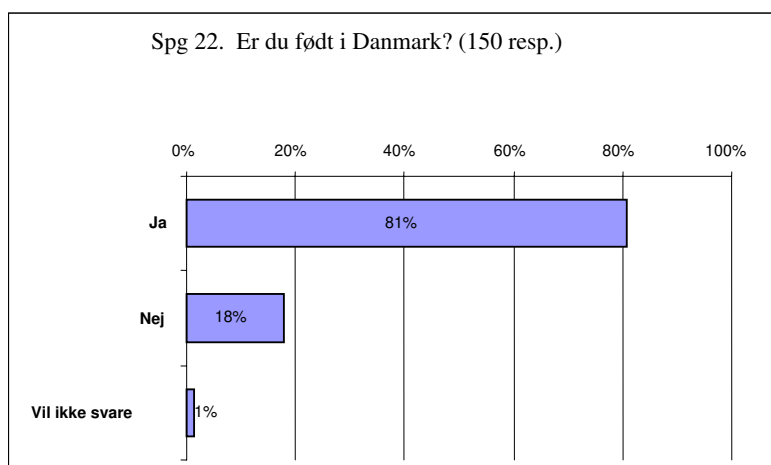
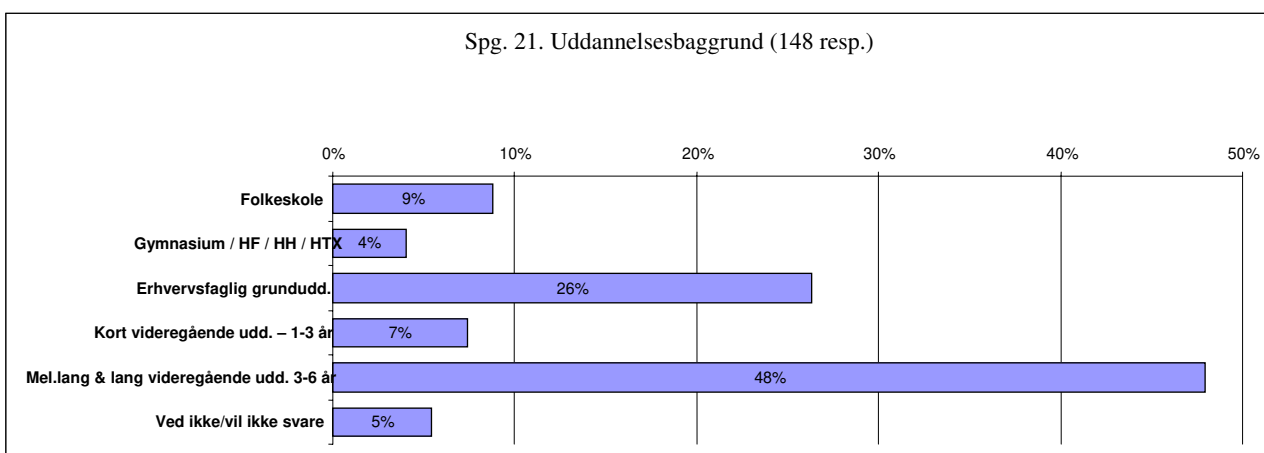
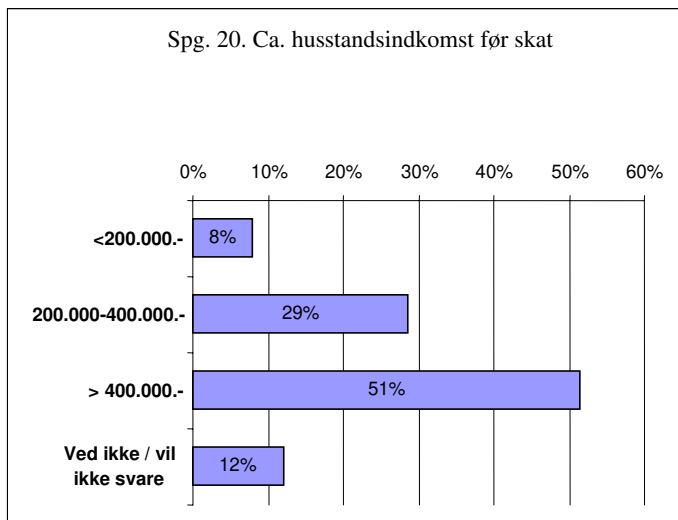

Spg. 19.c. Vi spiser morgenmad sammen (150 resp.)

Spg. 19.d. Vi laver mad/bager sammen (149 resp.)

ooo00ooo

Bilag e. Følgegruppe, udførende medarbejdere og kontaktinformation

Følgegruppe, Børne- og Ungdomsforvaltningen

Der har i tilknytningen til undersøgelsen været nedsat følgende følgegruppe.

- Lina Maria Johnsson, undersøgelsesansvarlig, BUF.
- Gitte Holm, Projektleder Køss, BUF
- Per Quaade, afdelingsleder, BUF
- Jette Benn, Phd. ekstern konsulent, Danmarks Pædagogiske Universitet

Der har været afholdt fire arbejds møder med følgegruppen i forbindelse med undersøgelsens gennemførelse.

Medarbejdere, Boris Andersen Rådgivning

- Boris Andersen: Undersøgelsesansvarlig, undersøgelsesdesign samt afrapportering
- Hannah Sørensen, ernærings- og husholdningsøkonom: Intern sparring og ansvarlig for gennemførelse af udgangs- og telefoninterviews
- Monica Balicki: Dataanalyse og statistik
- Michael Eriksen: Gennemførelse af udgangs- og telefoninterviews
- Ida Lawrence: Gennemførelse af udgangs- og telefoninterviews
- Kristoffer Schønnemann Andersen: Indtastning af data fra udgangs- og telefoninterviews

Data fra spørgeskemabesvarelser er blevet elektronisk scannet via PostScanning, ved Lene Gliese.

Kontaktinformation

Gitte Holm og Lina Maria Johnsson
Børne- og Ungdomsforvaltningen
Islands Brygge 37
2300 Købehavn S

E-mail: linajo@buf.kk.dk
E-mail: gho@buf.kk.dk
Tlf.: 3366 3366